

დავით

ხახალაშვილი

DAVID KHAKHALEISHVILI

ოთხარ მბალაქვილი

ქართული ოლიმპიური ჩემპიონები
GEORGIAN OLYMPIC CHAMPIONS

პროექტის ავტორი და მთავარი რედაქტორი
ელგუჯა ბერიშვილი

THE PROJECT AUTHOR AND EDITOR-IN-CHIEF
Elguja Berishvili

პროექტის მენეჯერი
ემზარ ზენაიშვილი

THE PROJECT MANAGER
Emzar Zenaishvili

პროექტის კოორდინატორი
რუსუდან აფციაური

THE PROJECT COORDINATOR
Rusudan Aptsiauri

ტექსტი
ოთარ მაღლაკელიძე

TEXT
Otar Maglakelidze

დიზაინი
ვახტანგ შატაიძე

DESIGN
Vakhtang Shataidze

რედაქცია
ავთანდილ გურასაშვილი, ჯემალ კასრაძე, დავით ჭელიძე,
კარლო ფაჩულია, ზაალ ანჯაფარიძე, ინგა ალავეიძე,
ნანა ჯოხარიძე, მაია ბერიშვილი, ივანე ბურნაძე

EDITORIAL STAFF
**Avtandil Gurasashvili, Jemal Kasradze, David Chelidze,
Inga Alavidze, Karlo Pachulia, Zaal Anjaparidze, Nana Jokharidze,
Maia Berishvili, Ivane Burnadze**

ფოტო
გიგა გურასაშვილი, ბადრი კეთილაძე, ზურაბ უსუფაშვილი,
ალექსანდრე კოტორაშვილი, www.sportphoto.ge

PHOTO
**Giga Gurasashvili, Badri Ketiladze, Zurab Usupashvili,
Aleksandre Kotorashvili, www.sportphoto.ge**

პარტნიორები
საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტი
საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის ოლიმპიური სოლიდარობა
საქართველოს ძიუდოს ფედერაცია

PARTNERS
**Georgian National Olympic Committee
Olympic Solidarity of the International Olympic Committee
Georgian Judo Federation**

ISSN 2233-3096
ISBN 978-9941-0-3768-9

ქართველი ოლიმპიური ჩემპიონები

დავით სასალეიშვილი

2011

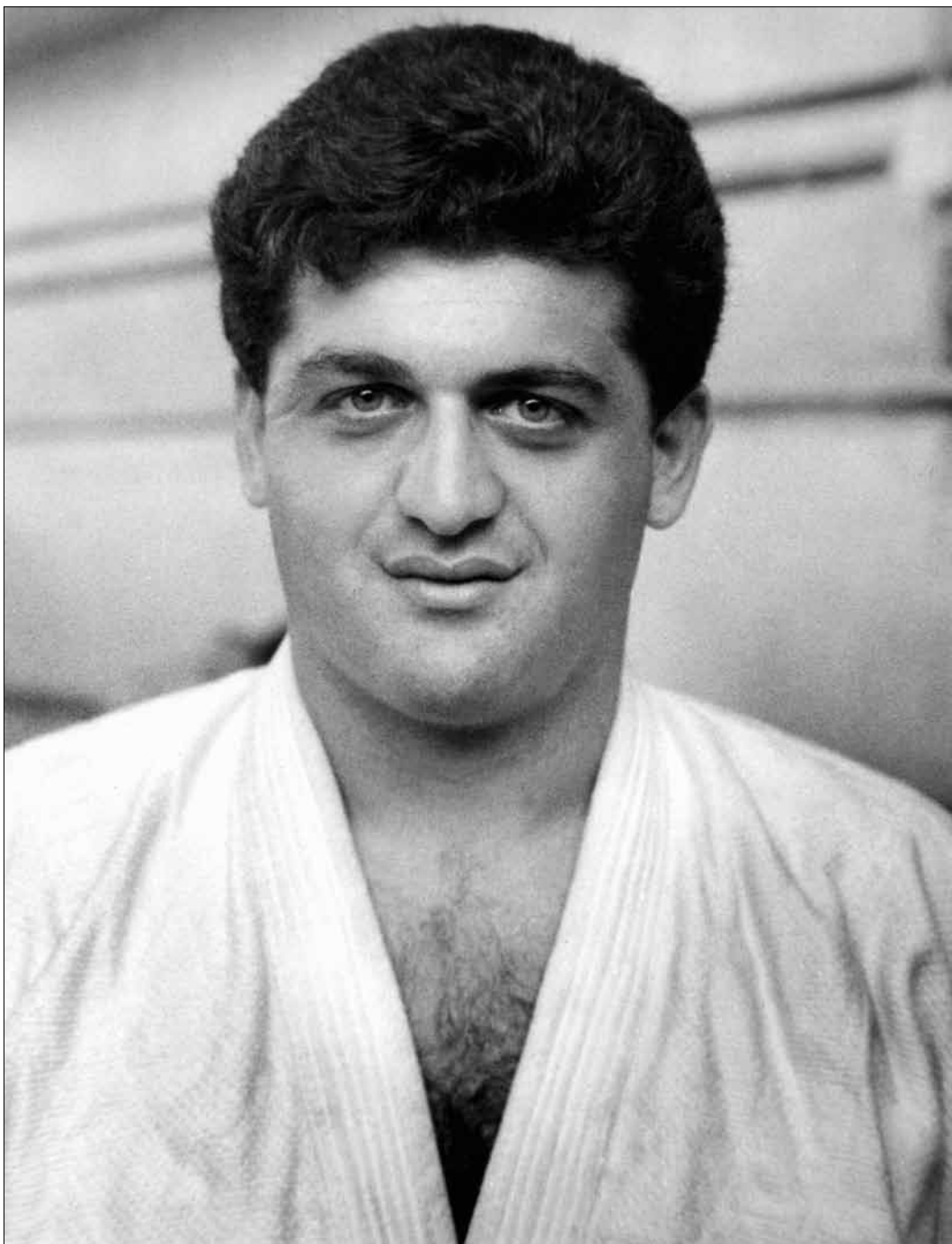
ბევრჯერ გამიგონია, სპორტსმენზე უთქვამთ, ამა თუ იმ ხელისშემშლელი პირობის გამო, კარიერა რიგიანად ვერ აენწყო. უმეტეს შემთხვევაში, ნიჭს სიზარმაცე ჩრდილავს და მომავალ ვარსკვლავად ჩამოყალიბების თაობაზე მავანთა წინასწარმეტყველებაც არ მართლდება ხოლმე. ბლომად არიან ისეთებიც, „ნიჭიერი, მაგრამ ზარმაცის“ ტიპს რომ არ განეკუთვნებიან. პირიქით, საქმეს ბეჯითად უდგებიან, მაგრამ გაუთავებელი ტრავმიანობა ან ერთი მძიმე ტრავმა ყველაფერს თავდაყირა აყენებს. ზოგიერთს დაძაბული შიდა კონკურენცია თრგუნავს და პირველობისთვის შეუპოვარ ბრძოლას გაცლას ამჯობინებს. ბევრი ნიჭიერი სპორტსმენი არაჯანსაღი კონკურენციით იმედგაცრუებული ტოვებს სპორტს.

იმედგაცრუებამ შეინირა დავით ხახალეიშვილის სპორტული კარიერაც, ოღონდ ამ იმედგაცრუებას ზემოთ ნახსენებთან საერთო არაფერი აქვს. საქმე უფრო იშვიათ შემთხვევასთან გვაქვს. საქართველოს ყველა დროის ერთ-ერთი საუკეთესო ძიუდოისტი, რომელსაც არც ნიჭი აკლდა, არც ტრავმებს გაუნამებია და არც ჯანსაღ თუ არაჯანსაღ კონკურენციას, ერთმა ტრაგიკულმა ეპიზოდმა ფსიქოლოგიურად ისე გაანადგურა, ტატამს სამუდამოდ ჩამოაშორა. აქტიურ სპორტს 25 წლის ასაკში, ოპტიმალურ სპორტულ ფორმაში მყოფი დაემშვიდობა.

* * *

დავით ხახალეიშვილი 1971 წელს, ქუთაისში დაიბადა. ძიუდოს მეორე კლასის მოსწავლემ „გაუსინჯა გემო“ და სულ მალე, პირველსავე შეჯიბრებაზე მედალი მოიპოვა. პირველ ჯილდოს მეორე მოჰყვა, მეორეს — მესამე და სპორტული აზარტიც შედეგიანობის პირდაპირპროპორციულად გაიზარდა. მას შემდეგ უამრავ ჩემპიონატსა და ტურნირში მიიღო მონაწილეობა და სამეულს მიღმა იშვიათად თუ დარჩენილა.

მონაგარი გაცილებით მდიდარი და მრავალფეროვანი იქნებოდა, რომ არა მთლიანად ქართული სპორტისთვის კრიზისული პერიოდი და... ისევ ის ერთი ეპიზოდი — 1996 წლის ოლიმპიური თამაშები.

პირველი ნაბიჯები

„ტატამზე პირველად რომ შევედი, ცხრა წლისა ვიყავი. ჩემი ძმა ცეკვაზე დადიოდა და მეც მიხდოდა, მაგრამ ცეკვის მასწავლებელმა დედაჩემს უთხრა, ჩვენთან გაუჭირდება, ძვალმსხვილი ბავშვიაო და სწორ გზაზე დაგვაყენა. ამას მამაჩემის მეგობრების რჩევაც დაემატა და ძიუდოს დარბაზში აღმოვჩნდი. ცხადია, დედა წინააღმდეგი იყო — ძალისმიერი და სარისკო სახეობააო. თავიდანვე მართლაც მივიღე რამდენიმეჯერ მცირე ტრავმა, მაგრამ ამას არ შევუშინებია და მე და მამამ ჩვენი მანინც გავიტანეთ. რახან ეს გზა ავირჩიეთ, პატარა პრობლემების გამო უკან დახევაზე აღარ გვიფიქრია. მოვიტყუები, თუ ვიტყვი, პირველ პერიოდშივე წარმატებულ კარიერაზე ვოცნებობდი-მეთქი. მაშინ, ვარჯიშის დაწყების უმთავრესი მიზანი ფორმაში ჩადგომა და ზედმეტი წონის დაკლება იყო, თუმც მსუქანი ისედაც არ ვიყავი.

ცხრა წლამდე არც ერთ სახეობაზე არ მივლია. ძიუდო ჩემთვის პირველი სპორტი იყო და ბოლომდე ასე დარჩა. არადა, იმ პერიოდში ქუთაისში თითქმის ყველა ფეხბურთით ცხოვრობდა. მამასაც ფეხბურთი უფრო იტაცებდა. თავად ბავშვობაში რამდენიმე სახეობაზე უვლია, მათ შორის ფეხბურთზეც, მაგრამ ძიუდოზე არასოდეს. ჩემი წინაპრებიდან მხოლოდ ბაბუის ძმა ჭიდაობდა და ისიც სამოყვარულო დონეზე — თავისუფალ სტილს მისდევდა და თბილისში, ცირკში გამართულ შეხვედრებშიც მონაწილეობდა. როცა გაიგო, ძიუდოზე რომ შემიყვანეს, გაუხარდა, იძახდა — მე დამემსგავსაო. ფიზიკური აღნაგობით ნამდვილად დავემსგავსე. საერთოდ, ტანმალაღი წინაპრები მყავდა, ოღონდ მსუქნები არა.

ვისაც ქუთაისურ ძიუდოზე და ამ ქალაქში აღზრდილ ძიუდოისტებზე სმენია, ყველამ იცის ომარ მერაბიშვილი. ლეგენდარული მწვრთნელი, რომლის ხელშიც რამდენიმე ერთმანეთზე უკეთესი თაობა გამოიზარდა. ჩემი პირველი მწვრთნელიც ომარი იყო. იმავე დარბაზში მუშაობდნენ ზაურ მჭედლიძე და ვეფხია ბალხამიშვილიც.

ვევარჯიშობდი და ნელ-ნელა ისეთ აზარტში ჩავვარდი, რომ დარბაზში მარტო გასაჯანსაღებლად სიარული აშკარად აღარ მაკმაყოფილებდა. მიუხედავად იმისა, რომ ახალგაზრდული არასერიოზულობის ხანა მეც გა-

მოვიარე, ძიუდოს მიტოვება ერთხელაც არ გამივლია გულში. ძირითადად ამ აზარტმა და მიზანდასახულობამ მიმალწვევინა წარმატებებს. შეიძლება ბუნებრივი ნიჭიც მეხმარებოდა. ჩემზე ხომ თავიდანვე დიდ იმედებს ამყარებდნენ. შედეგს სტაბილურად ვაღწევდი. ბავშვობიდან მოყოლებული, კარიერის ბოლომდე თითზე ჩამოსათვლელ შეჯიბრებაზე თუ ვიქნები მედლის გარეშე დარჩენილი, რაც დიდი მონდომების და ერთხელაც ვიტყვი, აზარტის დამსახურებაა.“

ომარ მერაბიშვილი: „1977 წლის შემოდგომაზე, სადგურ რიონიდან თბილისში, შეჯიბრებაზე მიმყავდა ქუთაისელი ძიუდოისტები — კიბორძალიძე, გუბელაძე, მიქელთაძე და სხვები, მაშინ სრულიად ახალგაზრდა ბიჭები. ხმაურობდნენ, საუბრობდნენ, ეს გასაგებიცაა, უხაროდათ შეჯიბრზე წასვლა...“

მათ ბევრის ყურადღება მიიპყრეს, მათ შორის ერთი ჭარმაგი მოხუცი კაცის, რომელიც დაინტერესდა, თუ რა სახეობაში ვარჯიშობდნენ ახალგაზრდები.

როცა ვუთხარი, ძიუდოში-მეთქი, კიდევ უფრო დაინტერესდა, თავის ვაჟიშვილს უხმო და შემდეგ მე მომიბრუნდა: შვილიშვილი მყავს აგერ, ჩემი ვაჟიშვილის ბიჭი, ფიზიკურად ძლიერია, სკოლაში წლეულს შევიყვანეთ და გვინდა ძიუდოში მივიყვანოთ, გვითხრეს, კარგი ახალგაზრდა მწვრთნელი ჩამოსულა თბილისიდან, ომარი ყოფილა, მერაბიშვილი და ხომ არ დაგვეხმარებიო...

როცა ვუთხარი, თავად ვარ ომარი-თქო, გაიღიმა და ასე გავიცანი ჭიჭიკო და როსტომ ხახალიაშვილები, დათოს პაპა და მამა, რომლებმაც რამდენიმე დღეში მომიყვანეს კიდევ ბუთხუზა ბიჭი“. (გაზეთი ქუთაისი, 10 დეკემბერი, 1988).

„ჩემი კუმირი, ისევე როგორც ბევრი ჩემი თანატოლის, აკაკი კიბორძალიძე იყო. ხომ გაგიგიათ გამოთქმა — თაობა ზრდის თაობას. ქუთაისში ზუსტად ასე ხდებოდა. კიბორძალიძე ჩემზე ცხრა წლით უფროსი იყო. მასთან ვარჯიშით ძალიან დიდი სკოლა გავიარე.“

პირველ წარმატებას ძიუდოზე შესვლიდან ორ-სამ თვეში მივალწიე — ქალაქის პირველობაზე მესამე ადგილი დავიკავე. სადებიუტო შეჯიბრება კი იყო, მაგრამ კარგად მახსოვს, ოდნავადაც არ ვწერვიულობდი. შიშის მომენტით ხომ საერთოდ არ მქონდა. პირიქით, საოცარი ჟინით გავდიოდი ტატამზე. ეს შემართება და გამარჯვების წყურვილი ჩემს ხასიათში თავიდანვე იყო.

ვერ ვიტყვი, ძიუდომ გამომიმუშავა-მეთქი. ნაგება საშინლად არ მიყვარდა და პატარაობაში, რამდენიმეჯერ ძმაც კი ვცემე, მხოლოდ და მხოლოდ იმის გამო, რომ რაღაც თამაშებში მაჯობა. ზოგადად, ჩხუბი საერთოდ არ მიტაცებდა, კონფლიქტური არასოდეს ვყოფილვარ და ზედმეტ ხმაურს დღესაც ვერ ვიტან.

ისევ პირველ ტურნირს მივუბრუნდები. მამაჩემი ჩემს მაგივრადაც ნერვიულობდა და თავისი განცდა ხომ ისედაც არ აკლდა. თუმცა ცდილობდა, ეს მე არ შემემჩნია. ჩემი ჭიდაობის საყურებლად და საგულშემატკივროდ, რა თქმა უნდა, მისი ძმაკაცებიც მოვიდნენ. რომ ვთქვა, ამან დამატებით ძალა შემმატა-მეთქი, მოვიტყუები. ალბათ, ერთადერთი, რაც ამანერვიულებდა, ტრიბუნაზე დედაჩემის ჯდომა იქნებოდა. დედა კი არც ერთ შეჯიბრებაზე არ გამომყოლია.

ძალიან გადატვირთული სატურნირო გრაფიკი მქონდა და მედლების რაოდენობაც საოცარი სისწრაფით იზრდებოდა. პირველი დიდი ტურნირი და იმედგაცრუებაც ზუსტად მახსოვს.

ქუთაისში საბჭოთა კავშირის ჩემპიონატზე ერთ-ერთ ფავორიტს, რუს ბელიკოვს ვხვდებოდი. ეს უკვე სულ სხვა სიმაღლე იყო. მაშინდელი საერთო აუიოტაჟი არასოდეს დამავინწყებდა. შეხვედრის დაწყებამდე უამრავი ხალხი მოვიდა და ყველამ ცალ-ცალკე დამარიგა, როგორ უნდა მეჭიდავა. ამ თითქოსდა დახმარებამ პირიქით იმოქმედა. დამემართა ის, რაც არც იქამდე და არც მას შემდეგ არასოდეს მომსვლია. ცოტა შევშინდი და რაც შემეძლო, იმის ნახევარიც ვეღარ გავაკეთე. ორი თვის მერე ბელიკოვს სულ სხვა განწყობით, თბილისის ტრადიციულ საერთაშორისო ტურნირზე ავუღე სრულყოფილი რევანში.

1985 წელს, 14 წლის ასაკში, ჭაბუკთა შორის რესპუბლიკის ჩემპიონი გავხდი და ალბათ ეს იყო პირველი სერიოზული გამარჯვება. ამ ჩემპიონობას წინ უსწრებდა რეგიონალური პირველობის რამდენიმეჯერ მოგება, შემდეგ კი საქართველოს და საბჭოთა კავშირის ასაკობრივი ჩემპიონატების „ოქროს გემოც“ გავსინჯე.“

1987 წლის მარტში თბილისის სპორტის სასახლემ მოსწავლეთა საერთაშორისო ტურნირს უმასპინძლა, ანზორ კიკნაძის სახელობის პრიზზე. მეც-

ხრეკლასელმა სახალეიშვილმა, რომელიც სიმაღლით უკვე 188 სანტიმეტრი იყო და 107 კილოგრამს იწონიდა, ექვსი შეხვედრა ჩაატარა და ექვსივე ბრწყინვალედ მოიგო. ქუთაისელი მძიმეწონოსნის გამოსვლამ ხალხი აღაფრთოვანა. ცნობილმა ჟურნალისტმა, ნოდარ გუგუშვილმა, გაზეთ „ლელოს-თვის“ დაწერილი რეპორტაჟი მთლიანად სახალეიშვილს მიუძღვნა, სათაურით — „დაიხსომეთ ეს გვარი.“

1988 წლის სეზონი დავით სახალეიშვილისთვის საოცრად წარმატებულად გამოდგა. 17 წლის ძიუდოსტმა წლის განმავლობაში 9 ოქროსა და 2 ვერცხლის მედალი მოიპოვა. საბჭოთა კავშირის ჩემპიონატზე ჭაბუკებს შორის მძიმე წონით კატეგორიაში ჩემპიონი გახდა, აბსოლუტურში — ვერცხლს დაეუფლა, ახალგაზრდებს შორისაც მძიმე წონაში აჯობა ყველას. თბილისის, ტოკიოსა და ლენინგრადის საერთაშორისო ტურნირებზეც ოქროს დაეუფლა და ევროპის ახალგაზრდულ ჩემპიონატზეც. საინტერესოა, რომ სახალეიშვილმა ერთი შეხვედრის გარდა, ყველა სუფთად მოიგო, იმ ერთში კი 7:0 იმარჯვა. მხოლოდ ორჯერ მოიპოვა ვერცხლი და ისიც ისე, რომ ჭიდაობაში არ წაუგია. ერთხელ ფინალში ტატამზე არც გასულა, მეორედ კი მე-10 წამზე ფეხი იტკინა და შეხვედრის გაგრძელება ვეღარ შეძლო.

„კიდევ უფრო მდიდარი და მრავალფეროვანი იქნებოდა ასაკობრივ ჩემპიონატებზე ჩემი მონაგარი, ჭაბუკობის ასაკიდან, როგორც წესია, ახალგაზრდულში რომ გადავსულიყავი. ფაქტობრივად, ეს ასაკობრივი ჯგუფი გამომატოვებინეს. თუმც მედლის მოგების შანსი მაინც მომეცა და გამოვიყენე კიდევ. საბჭოთა კავშირის ძირითად ნაკრებში მალევე გადამიყვანეს.“

1989 წლის იანვარში, ჯერაც 17 წლის სახალეიშვილმა პირველად იჭიდავა უფროსებს შორის საბჭოთა კავშირის ჩემპიონატზე, რომელსაც მინსკმა უმასპინძლა და ყველაზე პრესტიჟულ — აბსოლუტურ წონით კატეგორიაში ვერცხლის მედალს დაეუფლა. ბელარუსის დედაქალაქში, ფინალში ქართველი ძიუდოსტები დაეჭიდნენ ერთმანეთს და სახალეიშვილი თავისზე გაცილებით გამოცდილ მეტოქესთან, ასევე ომარ მერაბიშვილის შეგირდთან, ავთანდილ გუბელაძესთან დამარცხდა. მძიმე წონაში დათო უმედლოდ კი დარჩა, მაგრამ მხოლოდ მან გაუნია ღირსეული წინააღმდეგობა აღიარებულ ფალავანს, გრიგორ ვერიჩევს. უფრო მეტიც, შეხვედრა ფრედ დასრულდა და

მსაჯებმა „ჰანტიით“ გამარჯვება, როგორც ხშირად ხდება, ტიტულოვან მოჭიდავეს მიაკუთვნეს. ამ ეპიზოდმა ნიჭიერი ქუთაისელი მძიმეწონოსნის კარიერულ წინსვლას ხელი ოდნავადაც ვერ შეუშალა. ხახალეიშვილი საბჭოთა კავშირის ძირითადი ნაკრების კანდიდატი გახდა და იქაც მალევე დაიმკვიდრა ადგილი.

„საბჭოთა კავშირის სადებიუტო ჩემპიონატზე მსაჯებმა მართლაც ძალიან დამჩაგრეს, „ნაცნობ სახეს“ მოაგებინეს. ჩემი მეტოქე ხომ მსოფლიოს ჩემპიონი იყო. საშინლად ნერვებმოშლილი და იმედგაცრუებული ვიყავი, თვალცრემლიანი ვიჯექი დარბაზში. უცებ, ვერიჩევი მოვიდა და მითხრა — არ იდარდო, დღეს ჩემმა სახელმა მოიგო, სინამდვილეში კი შენ გაიმარჯვეო. გადაამეხვია. ეს მისი მხრიდან საოცარი ჟესტი იყო. ნაგების აღიარება ძალიან დიდი ვაჟკაცობაა. როგორც ჩანს, ჩემი და ვერიჩევის დაპირისპირება სპეცი-ალისტებმაც რეალურად შეაფასეს. ძირითადი ნაკრებისკენ სწორედ იმ ჩემპიონატით გადავდგი პირველი ნაბიჯი.

ერთსაც ვიტყვი ასაკობრივ ტურნირებზე — თუ რაიმე პრობლემა შექმნია, ისევ და ისევ ქართველებისგან. ასაკის გადაკეთება ჩვენთან ძალიან პოპულარული იყო და ერთხანს, საბჭოთა კავშირის ნაკრების პირველი ნომერი, საქართველოში მესამე ნომრად ვითვლებოდი. დაჩაგვრის ერთ-ერთი მიზეზი ისიც იყო, რომ ქუთაისიდან თბილისში გადასვლაზე ვერ მითანხმებდნენ. ვარჯიშის დედაქალაქში გაგრძელების თაობაზე შემოთავაზებები ლამის ბავშვობიდანვე წამოვიდა. რით არ სცადეს, მოვეხიბლეთ — საუკეთესო სპორტული და ზოგადად საცხოვრებელი პირობების შექმნა, იურიდიულ ფაკულტეტზე მონყობა, რაც მაშინ უპრესტიჟულესი რამ იყო. მაგრამ ამ ნაბიჯის გადადგმა ძალიან მიჭირდა. უარი ვთქვი რუსეთის ვარიანტებზეც.

პრინციპულობა, პირველ ყოვლისა, მამის ფაქტორმა განაპირობა. ქუთაისზე საოცრად შეყვარებული კაცი იყო და რა გასაკვირია, რომ მისი ხედვა ჩამომიყალიბდა. ამასთან, ბიჭებიც ერთმანეთთან ვიყავით შეთანხმებული, რომ ქალაქს და ჩვენს დარბაზს არაფრით არ მივატოვებდით. აქვე დავამატებ პირადი მწვრთნელის უდიდეს მხარში დგომასაც და დასკვნის სახით ვიტყვი, თბილისში რომ არ გადავედი, როსტომ ხახალეიშვილის და ომარ მერაბიშვილის დამსახურებაა.

მშობლები

ძმები — დავითი და ლევანი

„მამაჩემი ჩემს მაგიერადაც ნერვიულობდა და თავისი განცდა ხომ ისედაც არ აკლდა. თუმცა ცდილობდა, ეს მე არ შემემჩნია. ჩემი ჭიდაობის საყურებლად და საგულშემატკივროდ, რა თქმა უნდა, მისი ძმაცაცებიც მოვიდნენ. რომ ვთქვა, ამან დამატებით ძალა შემმატა-მეთქი, მოვიტყუები. ალბათ, ერთადერთი, რაც ამანერვიულებდა, დედაჩემის ტრიბუნაზე ჯდომა იქნებოდა. დედა კი არც ერთ შეჯიბრებაზე არ გამომწყვლია.“

ლეგანი და დავითი
დედასთან და ნათესავ
ქალბატონთან ერთად

დათო უკვე საბავშვო
ბაღში გამოირჩეოდა
თავისი ფიზიკური
მონაცემებით

დაფიქრებულვარ, რა მოხდებოდა, ყველაფრისთვის რომ ხაზი გადა-
მესვა და რომელიმე შემოთავაზებაზე თანხმობა მეტქვა? პასუხიც მაქვს —
მატერიალურად ნამდვილად მოვძლიერდებოდი, მაგრამ პროფესიული კუთ-
ხით ალბათ ჩემს თავს ზიანს მივაყენებდი. გარდამავალ ასაკში ბავშვისთვის
გონების არევა ბევრი რამით შეიძლება და ეს ძალიან ადვილიცაა. დარწმუნე-
ბული ვარ, ბევრ ცდუნებაზე უარს ვერ ვიტყვოდი და ძიუდოსადმი ყურადღება
ჩემდაუნებურად გამეფანტებოდა. ჩემს ქალაქში კი ერთადერთი საფიქრალი
მქონდა — ძიუდო და მთელ დროს მას ვუთმობდი. მამაჩემიც მაქსიმალურად
მედგა მხარში და მაკონტროლებდა.

უკვე აქტიური სპორტსმენი აღარ ვარ და დღესაც თავისუფლად შემიძ-
ლია, ქუთაისიდან წავიდე, რათა უკეთესი პირობები შევიქმნა, მაგრამ ამის
სურვილი არც ახლა მაქვს.“

ყველაზე დასამახსოვრებელი შეხვედრა

„აკაკი კიბორძალიძე ჩემი კუმირი იყო და მას ვარჯიშზე არაერთხელ დაე-
ჭიდებივარ. ოფიციალურად კი ტატამზე მხოლოდ ერთხელ შევხვდით. 80-იანი
წლების ბოლოს, მოსკოვში, საბჭოთა კავშირის ჩემპიონატზე დავუპირისპირ-
დით ერთმანეთს. რა დამავინწყებს, შებოჭვით მოვუგე. სპორტსმენთა ერთი
ჯგუფი სასტუმრო „უშბაში“ ვცხოვრობდით. დარბაზიდან სასტუმროში რომ
მივედი, ბიჭებმა მითხრეს, არ გვეგონა კიბორძალიძეს თუ აჯობებდიო. არ მო-
მიგია, დამითმო-მეთქი, რომ ვუთხარი, თქვენს — ასეც ვიფიქრეთო. ცოტა ხანში
კაკოსთვის უთქვამთ, ყველაფერი გავიგეთ, შეხვედრა დაგითმია, თავად და-
თომ გვითხრაო. სალამოს კიბორძალიძე მოვიდა, გადაამეხვია, კაი კაცი ხარო.“

დამოუკიდებლობა

„1990 წელს ნაკრებთან ერთად ფეოდოსიაში გავდიოდი შეკრებას. გა-
ფართოებულ გუნდში ქართველები ბლომად ვიყავით. ერთ დღეს, თბილისი-

დან დაგვირეკეს და გვითხრეს, ქართულმა ძიუდომ დამოუკიდებლად უნდა დაიწყო ფუნქციონირება და საბჭოთა შეკრება მიატოვეთო. მეორე დილითვე წამოვედით, კარგად მახსოვს, სამი ტაქსი დავიქირავეთ. ჩამოვედით და... გავწვილდით. მივხვდით, ყველაფერი მთლად ისე ვერ იყო, როგორც გვეგონა. დამოუკიდებელი დროშის ქვეშ ჭიდაობის პერსპექტივა მართლა წარმოუდგენელი ბედნიერება იყო თითოეული ჩვენთაგანისთვის, მაგრამ სიტუაცია საამისოდ ჯერ სათანადოდ არ იყო შემზადებული. ქვეყანაში ძიუდოსთვის არავის ეცალა და დიდი ჩავარდნა დაიწყო. აღარც შეკრებები, აღარც ტურნირები და ჩემპიონატები... უკვე ინდივიდუალურად ვარჯიშიც გვიჭირდა, ყველაფრის ხალისი დაკარგული გვქონდა, რადგან ამ მომზადების იქეთ არანაირი პერსპექტივა არ ჩანდა.

რამდენიმეთვიანი პაუზის შემდეგ, ერთადერთი გამოსავალი საბჭოთა კავშირის ნაკრების ყოფილი მწვრთნელი, ებრაელი ვლადიმერ კაპლინი აღმოჩნდა — ძველი გუნდის კანდიდატ ქართველ ძიუდოსტებს შეგვეხმინა და დამოუკიდებელ სახელმწიფოთა თანამეგობრობის გუნდის სახელით ჭიდაობა შემოგვთავაზა, თან განგვიმარტა — ევროპის ჩემპიონატზე საქართველოს დროშით გამოხვალთო. ამის გარეშე არც დავთანხმდებოდით, მიუხედავად იმისა, რომ პროფესიული თვალსაზრისით სხვა ნათელი წერტილი საერთოდ არ არსებობდა.

კაპლინს კი ერთადერთი სურვილი ამოძრავებდა — კარგი შედეგი. სანვრთნელი შეკრება გავიარე, ევროპის ჩემპიონატზე გავემგზავრე და აბსოლუტურ წონით კატეგორიაში ევროპის პრიზიორი გავხდი.

საქართველოში დაბრუნებული, ლამის, ერის მოლაღატედ გამომაცხადეს. არადა, ტურნირზე ჩვენი დროშით გამოვედი და გაჩემპიონების შემდეგ დარბაზში საქართველოს ჰიმნი დაუკრეს. ჩემზე ბედნიერი იმ მომენტში არავინ მეგონა მსოფლიოში, მაგრამ სამშობლოში, რატომღაც, სხვაგვარად ფიქრობდნენ...

მოულოდნელი და დამამცირებელი შეფასების მიუხედავად, 1991 წლის მსოფლიოს ჩემპიონატზე მაინც ვიჭიდავე, ცხადია, ისევ საქართველოს დროშით. მეორე ადგილზე გავედი და... საქართველოში დაბრუნებულმა მორიგი საშინელი „კომპლიმენტები“ მივიღე. არ მესმის, როგორ უნდა მოვქცე-

ულიყავი, კარიერა დამესრულებინა? იმ ჩემპიონატების გარდა ხომ ჩემთვის და საერთოდ, ყველა ქართველი ძიუდოისტისთვის, არც ერთი სპორტული შეჯიბრება არ არსებობდა. არც შეკრებები და არც ხელფასი.

საერთაშორისო წარმატებებს სარფიანი წინადადება მოჰყვა — რუსებმა მოსკოვში გადასვლა შემომთავაზეს, ბინას და ფინანსურ უზრუნველყოფას დამპირდნენ. საკმაოდ მაცდური წინადადებები კი იყო, მაგრამ მალევე მივახვედრე, რომ ამის არანაირი სურვილი არ მქონდა. შემდეგ სოჭზე ჩამომიგდეს სიტყვა, სამშობლოსთან უფრო ახლოს იქნებო, მაგრამ ამაოდ.

ბევრჯერ გამიგონია, ჩვენს სპორტსმენებს უთქვამთ, საბჭოთა კავშირის ნაკრებში მოხვედრაზე პრობლემა ქართველობის გამო მექმნებოდაო. იმიტომ არ მწყალობდნენ, რომ რუსეთში გადასვლას არ დაეთანხმდით. საბედნიეროდ, მე ამ მხრივ ერთხელაც არ დავჩაგრულვარ.“

რესტორნიდან ოლიმპიადაზე

„ბარსელონის ოლიმპიური თამაშები ახლოვდებოდა. დამოუკიდებელ სახელმწიფოთა თანამეგობრობის გუნდის რიგებში მოხვედრა იმ დროს სამთავრობო წრეებში უკვე სირცხვილად აღარ ითვლებოდა. ხანგრძლივი კამათის შემდეგ გადაწყვიტეს, რომ ბარსელონაში წამსვლელ ერთიან ნაკრებში ქართველებიც უნდა შევსულიყავით. საბჭოთა კავშირის ნაცვლად ესპანეთში დამოუკიდებელ სახელმწიფოთა თანამეგობრობის გაერთიანებულ გუნდს უნდა ეასპარეზა, ოღონდ ყოფილი საბჭოთა კავშირის ქვეყნებს სპორტსმენებზე ქვოტები ჰქონდათ დაწესებული. ძიუდოში ქართველებს მხოლოდ ერთი ადგილი დაგვითმეს, მაგრამ კონკრეტულად რომელი წონითი კატეგორია, წინასწარ არ ვიცოდით. მძიმე წონაში რუსეთს მსოფლიოს ჩემპიონი სერგეი კოსოროტოვი ჰყავდა და ასი პროცენტით დარწმუნებული ვიყავი, რომ ოლიმპიადაზე ჩემს წაყვანაზე სიტყვასაც არავინ ჩამოაგდება, მიუხედავად იმისა, რომ კოსოროტოვთან პირად შეხვედრებში არასოდეს არ წამიგია, არც ტურნირებზე და არც შეკრებებზე ჩატარებული საკონტროლო ბრძოლები-სას. თან ის იმ პერიოდში მთელი სერიოზულობით უდგებოდა საქმეს, აქტი-

მამა-შვილი — დავით და
როსტომ ხახალეიშვილები

ურად ემზადებოდა და ძირითადად დროს შეკრებებსა და ტურნირებზე ატარებდა, მე კი უკვე იშვიათად ვვარჯიშობდი. მოტივაცია მაკლდა და ალბათ ამიტომაც...

ოლიმპიადამდე ერთი თვეც არ იყო დარჩენილი. ქუთაისში რესტორანში ვიჯექი მეგობრებთან ერთად, თამადა ვიყავი. ომარ მერაბიშვილმა მომაკითხა, არიქა, ოლიმპიადის შანსი გვეძლევაო. რა თქმა უნდა, არ დავიჯერე. რესტორანში შევიპატიჟე და კინალამ გაგიჟდა, სასწრაფოდ წამოდიო.

ღილით უკვე სახლში მომადგა და... მამაჩემის დახმარებით დამიყოლია. წავედით თბილისში, ცოტა ხნით, სავარჯიშოდ. შეკრება პირობითად ერქვა, თორემ სინამდვილეში მიზეზი სულ სხვა იყო — მწვრთნელმა ქუთაისს გამარიდა. თბილისიდან მოსკოვში გადავფრინდით. რუსეთის სპორტის შეფ რუსაკსა და საქართველოს ხელისუფლებას შორის მომხდარა შეთანხმება, რომ ჩვენი ქვეყნიდან ყველა სახეობაში რამდენიმე სპორტსმენი წავიდოდა ოლიმპიურ თამაშებზე. ძიუდოში კანდიდატად მე, გიორგი ვაზაგაშვილი და ვლადიმერ დგებუაძე მიგვიჩინეს.

პოდოლსკის სპორტულ ცენტრში კოსოროტოვთან საკონტროლო შეხვედრა მომიწყვეს. მინიმალური უპირატესობით მოვუგე. წინასწარი ინფორმაციით, სწორედ იმ შეხვედრის შედეგი უნდა ყოფილიყო გადამწყვეტი, მაგრამ საოლიმპიადო შემადგენლობაში, რატომღაც, მაინც რუსი შეიყვანეს. იქ კი უკვე სამთავრობო დონეზე დაიწყო ხელახალი მოლაპარაკებები და ბარსელონის განაცხადში ჩამწერეს.

ოლიმპიურ ტატამზე გასვლამდე 18 დღე რჩებოდა.

შეიძლება სათანადოდ არ ვიყავი მზად, მაგრამ როგორც გამოჩნდა, უქმად ყოფნის პერიოდმა პირიქით, სასიკეთოდ იმოქმედა ჩემზე. დასვენება აშკარად მომიხდა. ფორმიდან ამოვარდნილიც არ ვიყავი. დასკვნითი შეკრება პოდოლსკში გავიარე.“

ომარ მერაბიშვილი: „დსთ-ის ნაკრებში მოხვედრა თითქმის შეუძლებელი გახდა. წესით, გუნდი თანამეგობრობის ღია ჩემპიონატის ოქროს მედალოსნებით უნდა დაკომპლექტებულიყო, მაგრამ, რატომღაც, ქართველების შედეგიანობა ნაკრების თავკაცებს შეუმჩნეველი რჩებოდათ. ასე უსამართლოდ გამოტოვეს 1992 წლის ევროპის ჩემპიონატი დათომ

და გიორგი ვაზაგაშვილმა, რომლებიც დსთ-ის პირველობაზე ჩემპიონები გახდნენ. ის კი არა, კიდევ ერთი ქართველი ოქროსმედალოსანი, ჩელიაბინსკელი გივი გაურგაშვილიც არ შეიყვანეს გუნდში. მაშინ ვუთხარი ნაკრების მწვრთნელებს, რაღას ატარებთ შესარჩევ პირველობას, შეგეკრიბათ თქვენი „რჩეულები“ და პირდაპირ წაგეყვანათ-მეთქი. საქმეს კი არაფერი ეშველა და მე თბილისში წამოვედი. უფრო სხვა რამ მაფიქრებდა — თუ ევროპის ჩემპიონატზე ასეთ დღეში ჩაგვყარეს, ოლიმპიადისთვის მთლად მოგვსპობენ-მეთქი. საჭიროდ ჩავთვალე, ეს ამბავი ჩვენი სპორტის ხელმძღვანელობისთვის მეთქვა.

სპორტის სამინისტროს კარებში მინისტრის მოადგილე, ჯანსუღ ბაგრატიონი შემხვდა. ყველაფერი ვუამბე, ავუხსენი. ბატონმა ჯანომ — ან მე ვიცო და მოსკოვში წავიდა. არ ვიცი, ვის და როგორ ელაპარაკა იგი იქ, მაგრამ ნაკრების ხელმძღვანელობა რომ შეშინდა, ფაქტია. ისინი დაგვპირდნენ, რომ ევროპის ჩემპიონატის დასრულების შემდეგ მოეწყობოდა შესარჩევი შერკინებები ევროპირველობის მონაწილეებსა და სხვა ფავორიტებს შორის. გამარჯვებულები კი ოლიმპიადაზე წავიდოდნენ.

ევროპის ჩემპიონატზე თანამეგობრობის გუნდმა სრული ფიასკო განიცადა. წინასაოლიმპიადოდ კი ნაკრების წევრები კისლოვოდსკში შეკრიბეს. შეკრების წინ კაპლინი დათოს შეხვდა და უთხრა, ტყუილად ნუ იწვალე, რაც არ უნდა ქნა, ოლიმპიადაზე მაინც სერგეი კოსოროტოვი წავაო. მსოფლიოს ჩემპიონია და იმიტომო.

ამასობაში, დაგვირეკეს და გვითხრეს, პოდოლსკში შესარჩევი შეკრებები და ჩქარა ჩამოდითო. ეს მას შემდეგ მოხდა, რაც მოეწყო ყოფილი კავშირის რესპუბლიკების სპორტის ხელმძღვანელთა შეხვედრა. კაპლინს შემადგენლობა წინასწარ გამზადებული ჰქონია, ცხადია, ქართველების გარეშე. აქ ყოფილი კავშირის სპორტკომიტეტის თავმჯდომარემ, ნიკოლაი რუსაკმა გამოიძღო თავი — კაპლინს უთხრა, ბავშვები ხომ არ გგონივართო და სასწრაფოდ მოსთხოვა შესარჩევი შერკინებების ჩატარება.

მე და დათო ქუთაისიდან თბილისში ჩამოვედით და ოცდლიანი შეკრება გავიარეთ. შემდეგ გავემგზავრეთ პოდოლსკში. გიორგი ვაზაგაშვილს და ვლადიმერ დგებუაძესაც უხმეს.

ვაზაგაშვილმა აშკარად მოუგო მომავალ ოლიმპიურ ჩემპიონს, ნაზიმ ჰუსეინოვს, მაგრამ შარი მოსდეს — ახალგაზრდაა, წლეულს ერთადერთ საერთაშორისო ტურნირში მიიღო მონაწილეობა და ამიტომ ოლიმპიადაზე მაინც ჰუსეინოვს წავიყვანთო.

დგებუაძემ ზუსტად ვერ განსაზღვრა შერკინების თარიღი და თავის დღეში ზედმეტი წონა რომ არ ჰქონია, პოდოლსკში 4 კილოგრამით „დამძიმებული“ ჩამოვიდა და აღარც აჭიდავეს.

ერთი იმედი გვრჩებოდა — ხახალიაშვილი. ამან კიდეც, ზედ შერკინების წინ მითხრა, რომც მოვუგო კოსოროტოვს, მაინც არ წამიყვანენო. შემეშინდა, ასეთი განწყობა ტატამზეც არ გაჰყვეს-მეთქი, მაგრამ, საბედნიეროდ, ჩემი ეჭვი არ გამართლდა. დათომ დამაჯერებლად მოუგო მეტოქეს. შემეცოდა კიდეც კოსოროტოვი. ორჯერ ექიმის გამოძახებამაც კი მოუწია.

ამ შერკინებას კოსოროტოვის ცოლიც ესწრებოდა. როცა გამარჯვებულად დათო გამოაცხადეს, ეს ქალი ტატამზე ჩამოვიდა, გვერდით გაუარა ხახალიაშვილს და „მოგკლავ შენო“... ძალიან უნდოდა, დათოს პროვოკაციაზე გამოწვევა, მაგრამ ამან ხმა არ გასცა. კიდეც კარგი, თორემ წინააღმდეგ შემთხვევაში ან შერკინებიდან მოხსნიდნენ, ან მილიციაში წაიყვანდნენ.

მომილოცეს ეს წარმატება და კაპლინი უცებ მეუბნება, ჯერ ყველაფერი არ დამთავრებულაო. იმავე დღეს, საღამოს რვა საათზე მოიწვიეს მწვრთნელთა საბჭო და თქვეს — მართალია, ხახალიაშვილმა მოიგო, მაგრამ ოლიმპიადის საგზურის ბედი კენჭისყრით უნდა გადაწყდესო. ვხედავ, ჩემს გარდა ყველამ კოსოროტოვს დაუჭირა მხარი. იმავე დღეებში, მოსკოვში მიმდინარეობდა ყოფილი საბჭოთა კავშირის რესპუბლიკების სპორტის ხელმძღვანელთა თათბირი, სადაც საქართველოს მეტად ხალხმრავალი და „წონიანი“ დელეგაცია წარმოადგენდა. სწორედ იმ შეხვედრაზე გადაწყდა ბევრი რამ ქართველი ოლიმპიელებისათვის.

ჯანო ბაგრატიონის სიტყვით გამოსვლის შემდეგ, რუსაკმა არც თუ კულტურულად მიმართა კაპლინს, შენ რა, მასხრად გვიგდებ თუ რაშია საქმეო. დაემუქრა კიდეც და ხელახალი კენჭისყრა ჩაატარა. 8:1 მოიგო დათომ.

ასე გადაწყდა ხახალიაშვილის, როგორც ოლიმპიელის ბედი. გივი გაურგაშვილის მწვრთნელმა, ჩელიაბინსკელმა მოსეიჩუკმა მითხრა, ეს ყველაფე-

რი კარგი, მაგრამ ბიჭს ნაკრების ხელმძღვანელებს ნუ ანდობ. მათ შეიძლება საჭმელშიც კი ჩაუყარონ რალაც და შემდეგ დოპინგ-კონტროლის საბაბით ბარსელონაში არ წაიყვანონო. ერთი დღით საქართველოში ჩამოვედი (და-თოსთან თემურ ხუბულური დარჩა) და ათი ყუთი პროდუქტი ჩავიტანე. შეიძლება ითქვას, ჩემი ხელით ვაჭმევდი ჩემს მოსწავლეს. ოცდლიანი შეკრების შემდეგ, შერემეტიევოს აეროპორტში დათომ მითხრა: „ომარი მასწავლებელო, აქამდე რაც ვერ მოვიგე, გამოუცდელიობის ბრალი იყო. ოლიმპიადიდან კი ოქროს მედალს ჩამოვიტანო“ (გაზეთი „დრონი“. თებერვალი, 1993).

„გაერთიანებულ ოლიმპიურ გუნდში საქართველოდან 12 სპორტსმენი შეგვიყვანეს, მაგრამ ძიუდოს ტურნირმა ისე ჩაიარა, თანამემამულეებთან შეხება არ მქონია. ერთადერთი, ვინც ჭიდაობების დაწყებამდე გამამხნევა, ჩემი მწვრთნელი ომარ მერაბიშვილი იყო — აბა, შენ იცი, დღეს ჭიდაობაში ისეთი მონდომება უნდა ჩადო, როგორც არასოდეს, არც ერთ შეჯიბრში. კი არ უნდა იჭიდავო, უნდა იჩხუბო. მოკლედ, ძალიან დამმუხტა. ტრიბუნიდან მიყურებდა, მაგრამ უშუალოდ ჭიდაობებისას იქედან რჩევების მოცემა შეუძლებელი იყო. ერთი იმიტომ, რომ ხმაურში ვერ გამაგონებდა და მეორე და მთავარი, როდესაც საქმეში ჩავერთვებოდი, გვერდიდან შეძახილები საერთოდ აღარ მესმოდა ხოლმე. ნამდვილად არ მივეკუთვნებოდი ისეთ სპორტსმენტა რიცხვს, მითითებებს რომ ითვალისწინებენ.“

ოლიმპიური ოქრო და ქართული მომჭირნეობა

„პირველი ოთხი შეხვედრა მოვიგე და ფინალისთვის ვემზადებოდი. იქვე, დარბაზში ერთი კუთხე მქონდა ამოჩემებული, სადაც იატაკზე ვჯდებოდი და ვისვენებდი. ვცდილობდი, შეჯიბრზე საერთოდ არ მეფიქრა. დამლაპარაკებელიც არავინ მყავდა და საკუთარ თავზე მეცინებოდა. უცებ მოვიდა 50 წლამდე ასაკის უცხო კაცი. გამეცნო, მე იაპონელი ვარო და ფინალში შენ გგულშემატკივრობო. თან კონვერტი გადმომცა, სტარტამდე წვენი იყიდეო. კონვერტში 300 დოლარი იდო. ამ ჟესტით უბრალოდ სტიმული მომცა, თორემ ჯერ ერთი ამხელა თანხა რაში მჭირდებოდა და მეორე და მთავარი —

სპორტსმენებისთვის წვენი უფასო იყო. დროებით დამემშვიდობა, ჩემპიონი რომ გახდები, გნახავო. ცოტა უცნაური კი იყო, რადგან ფინალში სწორედ იაპონელს ვხვდებოდი.

ნაოია ოგავა უპირობო ფავორიტად იყო მიჩნეული. მე თუ ამბის მკითხავი არავინ მყავდა, მას მუდმივად 20-კაციანი ამალა დაჰყვებოდა უკან. ფინალის დაწყებამდე ორიოდ საათით ადრე დარბაზში გასახურებლად გამოვიდა. ჩემს კუთხესთან გამოიარა და გამომხედა. წამით შეხვდა ჩვენი მზერა ერთმანეთს და მაშინვე თვალი ამარიდა. ჩამეცინა, ეშინია-მეთქი. ალბათ, ჩემს თავს შთავაგონე, თორემ საიდან უნდა მცოდნოდა, მართლა ასე იყო თუ არა. ამ დასკვნამ ჩემს განწყობაზე ძალიან კარგად იმოქმედა. ჭიდაობის დაწყებისთანავე შევნიშნე, რომ ოგავა მართლა ზედმეტად ლელავდა. ფსიქოლოგიურად ბევრად უკეთესად ვიყავი. წუთსა და ოთხ წამში მოვუგე. ჯერ იყო და იპონი მსაჯმა ვაზარით შემიფასა, შემდეგ კი ისევ ბეჭებზე დავაგდე და შევბოჭე. როგორც მერე მითხრეს, ოგავას უთქვამს, ერთ შეხვედრაში სამჯერ სუფთა წავაგეო.“

„სპორტული კომპლექსი ბლაუგრანა. დღეს აქ ძიუდოსტთა ტურნირი იწყება. გამოვლინდება პირველი ოლიმპიური ჩემპიონი. შვიდიათასიანი ტრიბუნა სავსეა გულშემატკივრებით, დარბაზში ენით აუწერელი ხმაურია. ტელევიდო ტექნიკით შეიარაღებულ იაპონელებს უკვე დაუკავებიათ „სტრატეგიული პუნქტები“. იაპონელთათვის ძიუდო განსაკუთრებული მნიშვნელობის სპორტია. მით უმეტეს, დღეს ტატამზე გამოვა მათი კუმირი, 25 წლის ნაოია ოგავა — მსოფლიოს ოთხგზის ჩემპიონი, ხუთი დანის მფლობელი.

1987 წლიდან მოყოლებული, ოგავას არც ერთი ტურნირი, არც ერთი შერკინება არ წაუგია, თუმცა ოლიმპიური ჩემპიონი ჯერ არ ყოფილა. იაპონელებს ეჭვი არ ეპარებათ: ოლიმპიურ „ოქროს“ აქ, ბარსელონაში მიიღებს. გამოდის, რომ ჩვენ, ქართველები ვერცხლის მედალს უნდა დავყაბულდეთ. კეთილი და პატიოსანი, მაგრამ დავით ხახალეიშვილი, ეტყობა სხვაგვარად ფიქრობს: „შარშან ამ დარბაზში, მსოფლიოს ჩემპიონატის ფინალი ოგავასთან წავაგე. წელს, ამ დარბაზში ოგავას უნდა მოვუგო“.

ხახალეიშვილი „დიდ გულზეა“, მაგრამ იაპონელებმა ამის თაობაზე ჯერჯერობით არაფერი იციან. პრესის ლოჟაში სასტარტო ოქმები ჩამოა-

რიგეს. წილისყრის შედეგებზე სამდურავი არ გვეთქმის: ხახალეიშვილი პირველ ჯგუფშია, ოგავა — მეორეში. თუ მოულოდნელი არაფერი მოხდა, მათი გზები სწორედ ფინალში შეიყრება. ტატამზე პირველ წყვილს უხმობენ: ხახალეიშვილი — დიუფი (სენეგალი). ჩვენი ფალავნის უპირატესობა აშკარაა. შეხვედრის ბოლო წამები, ეფექტური გდება და მსაჯის შემართული მარჯვენა — იპონი! ხახალეიშვილი იოლად უმკლავდება დანარჩენ მეტოქეებსაც — კუბელ მორენოს, პოლონელ კუბაცკის, უნგრელ ჩოსს.

წინ ფინალია. რა თქმა უნდა, ოგავასთან. იაპონელი წმინდად იგებს ოთხივე შეხვედრას და ამ საქმეს 7 წუთსა და 53 წამს ანდომებს. სხვა თუ არაფერი, ფსიქოლოგიური უპირატესობა აშკარად მის მხარეს არის. გარეგნულად ასე ჩანს, თორემ კაცმა არ იცის, ფინალში რა მოხდება. მაგრამ ის, რაც ფინალში ხდება, ყველა მოლოდინს აჭარბებს. 1 წუთსა და 4 წამში ყველაფერი მთავრდება. 1 წუთსა და 4 წამში! ზედიზედ ორი ილეთი და ორი ვაზარი. ეს უკვე იპონია — წმინდა გამარჯვება. ოგავა გაოგნებულია, ხახალეიშვილი — გახარებული, მაყურებელი — განცვიფრებული.

„დავიდ“, „დავიდ“ — გუგუნებს დარბაზი, რომელიც სპორტული სასწაულის მოწმე და მონაწილე გახდა. შეჯიბრება ყველაზე მნიშვნელოვანი, შეხვედრა — ყველაზე მთავარი, წონითი კატეგორია — ყველაზე პრესტიჟული, მეტოქე — ყველაზე ტიტულიანი, გამარჯვება — ყველაზე ეფექტური. ჩვენს აღტაცებას საზღვარი არა აქვს. ქვევით, ტატამისკენ გავრბივართ. დავითი უკვე ქართველთა „აღყაშია“. ულოცავენ, ერთმანეთს ვულოცავთ...

(რა ხდება ამ დროს ქუთაისში, დავით ხახალეიშვილის სახლში? აქ ჯერ არაფერი იციან. როსტომ ხახალეიშვილი, დავითის მამა ტელევიზორს არ სცილდება, მაგრამ ძიუდოზე კრინტი არ დაუძრავთ: „რა გაეწყობა, ხვალამდე უნდა მოვიცადოთ. ხვალ დილით, ალბათ, რაღაცას გამოაცხადებენ... ძილი არ მეკარება, რა დამაძინებს. ჩემი ძმის ხმა მომესმა. გარეთ გავედი. კი, ის არის, გვერდით ომარ მერაბიშვილი მოყვება, დათოს მწვრთნელი. ომარი, მგონი, ფეხშიშველაა. ვეკითხები, რა იყო ხალხნო, რა ამბავია-მეთქი. „ჩემპიონია, ჩემპიონია!“... ვერ დავიჯერე. მიმეორებენ: „დათო ჩემპიონია, გილოცავთ“. ორიოდ წუთში მეზობლებიც მოვიდნენ. დილით ზღვა ხალხი შეიკრიბა, მთელი ქუჩა ფეხზე დადგა“...)

1988 წლის სეზონი დავით ხახალაიშვილისთვის საოცრად წარმატებული გამოდგა. 17 წლის ძიუდოისტმა წლის განმავლობაში 9 ოქროსა და 2 ვერცხლის მედალი მოიპოვა. საბჭოთა კავშირის ჩემპიონატზე ჭაბუკებს შორის მძიმე წონით კატეგორიაში ჩემპიონი გახდა, აბსოლუტურში — ვერცხლს დაუფლა, ახალგაზრდებს შორისაც მძიმე წონაში აჯობა ყველას. თბილისის, ტოკიოსა და ლენინგრადის საერთაშორისო ტურნირებზეც ოქროს დაუფლა და ევროპის ახალგაზრდულ ჩემპიონატზეც.

„ცხრა წლამდე არც ერთ სახეობაზე არ მივლია. ძიუდო ჩემთვის პირველი სპორტი იყო და ბოლომდე ასე დარჩა. არადა, იმ პერიოდში ქუთაისში თითქმის ყველა ფეხბურთით ცხოვრობდა. მამასაც ფეხბურთი უფრო იტაცებდა. თავად ბავშვობაში რამდენიმე სახეობაზე უვლია, მათ შორის ფეხბურთზეც, მაგრამ ძიუდოზე არასოდეს. ჩემი წინაპრებიდან მხოლოდ ბაბუის ძმა ჭიდაობდა და ისიც სამოყვარულო დონეზე.“

კახი ასათიანი გვერდიდან არ სცილდება: „ყოჩაღ, დათო, ყოჩაღ!“ თამარ ბალავაძე პირველ ინტერვიუს იღებს: „რა გითხრათ, ბედნიერი ვარ, რომ საქართველო გავახარე, ჩვენი ხალხი გაიხარებს“... დაჯილდოების ცერემონიაზე უხმობენ. ოქროს მედალი — დავით ხახალაიშვილს, ვერცხლის — ნაოია ოგავას, ბრინჯაოსი — დავიდ დუიეს და იმრე ჩოსს.

დარბაზი ფეხზე დგება. გაისმის საქართველოს ჰიმნი, მაღლა მიიწევს საქართველოს დროშა. ასეთი რამ პირველად ხდება ოლიმპიურ თამაშებზე. პრეს-კონფერენციის დარბაზში გადავინაცვლეთ. თითქმის ნახევარი საათი ველოდებით. კოლეგები მოდიან, გვილოცავენ, გვეკითხებიან: სად ემზადებოდან? ცოლშვილიანია? მომავალ ოლიმპიადაზე ცალკე გუნდს გამოიყვანთ? ყველაფერი აინტერესებთ.

აგერ, ჩემპიონიც გამოჩნდა. თარჯიმანი ქალი გვეკითხება: რუსულად ხომ კარგად ლაპარაკობს? ქართულის თარჯიმანი, სამწუხაროდ, არა გვყავს, იქნებ თქვენ გააფრთხილოთ, რომ რუსულად ილაპარაკოს, რაიმე არ შეეშალოს.

დავითს არაფერი ეშლება — დინჯად, მოზომილად პასუხობს: „ოგავა, რა თქმა უნდა, დიდი სპორტსმენია. შარშან, ამ დარბაზში, მსოფლიოს ჩემპიონატის ფინალი მასთან წავაგე. დღეს ჩემი ჯერი დადგა. ბრძოლის დაწყებამდე ვნერვიულობდი, ეს ჩვეულებრივი ამბავია, მაგრამ როგორც კი ტატამზე გავედი, ყველაფერმა გამიარა. მხოლოდ გამარჯვებაზე ვფიქრობდი. ძალიან მინდოდა გამარჯვება“...

კითხვებს ბოლო არ უჩანს. დავითი ჩვენსკენ იყურება: „მაღე მორჩება? მეტი არ შემიძლია. ხვალ შევხვდები ყველას, თუ უნდათ, მთელი დღე ვილაპარაკებ.“ ერთი სული აქვს, განმარტოვდეს და მომხდარი გაიაზროს... პრეს-კონფერენცია მთავრდება, დავითი ავტოგრაფს არიგებს. ჩვენ, ქართველი ჟურნალისტები გასასვლელისკენ მივდივართ. იქ თბილისური შამპანური გველოდება, პაატა ნაცვლიშვილის მიერ საგანგებოდ ჩამოტანილი, მაგრამ საკონტროლო პუნქტში დროებით „დატყვევებული“. იქვე, პოლიციელთა თანდასწრებით ვხსნით: „ჩემპიონს გაუმარჯოს!“ ჩვენი „ქეიფი“ ამით არ მთავრდება. იმავე საღამოს, სასტუმრო „პრინცესა სოფიაში“ „საჩემპიონო“ სუფრა იშლება. სუფრას არაფერი და არავინ აკლია... პრინცესა სოფიას გარდა“ (ელგუჯა ბერიშვილი. ჟურნალი „ჩემპიონი“, 1992).

„თბილისში დაბრუნებული ვახტანგ გორგასლის მეორე ხარისხის ორდენით დამაჯილდოვეს. წინასწარი დაპირების თანახმად, ფულადი ჯილდოც უნდა გადმოეცათ — 5 ათასი დოლარი, მაგრამ მას შემდეგ, რაც საქართველოში გაიგეს, რომ რუსებმა თანამეგობრობის გუნდის ყველა ოლიმპიური ჩემპიონი 3-3 ათასი დოლარით დაგვაჯილდოვეს, მხოლოდ 2 ათასი დამიმატეს, ეგეც შენი 5 ათასიო.“

იაპონური სამოთხა

„ბარსელონური ფინალი დასრულდა თუ არა, ის იაპონელი კაცი დაპირებისამებრ, ისევ მოვიდა. მითხრა, რომ სამშენებლო კომპანიის ხელმძღვანელი იყო და სურდა იმ კომპანიის სახე გავმხდარიყავი. გარდა ამისა, წმინდა სპორტული ინტერესიც ჰქონდა — ძიუდოს ძლიერი კლუბის შექმნა. ეს სახეობა იმიტომ აურჩევია, რომ შვილი ვარჯიშობდა ძიუდოზე. დამტვრეული ინგლისურით საუბრობდა, მეც ძლივს ვპასუხობდი, მაგრამ მაინც გავაგებინეთ ერთმანეთს. მოკლედ, დამპირდა, ტელეფონით შეგეხმიანებო.“

საქართველოში ახალი დაბრუნებული ვიყავი, დამირეკა — შენ და გიორგი ვაზაგაშვილი ჩამოდითო. მალევე გავემგზავრეთ. მასპინძელმა დიდი პატივით მიგვიღო და თავისი გეგმებიც უფრო დაწვრილებით გაგვაცნო. უკვე დაწყებული ჰქონდა ქალაქ ნიგატაში 6 მილიონ დოლარად ღირებული გრანდიოზული სპორტული კომპლექსის მშენებლობა და სწრაფადვე მიიყვანა ბოლომდე. ძიუდოს კლუბიც უმაღლესი ჩამოაყალიბა და გამოცდილი მწვრთნელიც აიყვანა, გვარად სიგავარა. მალე კლუბში ვლადიმერ დგებუაძეც ჩავიყვანეთ. ისეთი პირობები გვქონდა, წინასწარ ვერც კი ვიოცნებებდით. მსგავსი კომფორტი ძალიან იშვიათია.“

გიორგი ვაზაგაშვილი (ევროპის ორგზის ჩემპიონი): „თავი მართლა ზღაპარში გვეგონა. საოცრად გულუხვი მასპინძელი გვყავდა. კაცი, რომელსაც ჩვენთან, ქართველებთან ურთიერთობა ყველაფერს ურჩევნოდა. დარბაზში, სადაც ვვარჯიშობდით, ტატამებზე ჩვენი გვარ-სახელები ეწერა. ასევე ჩვენი გვარ-სახელიანი პირსახოცებით ვსარგებლობდით და ძნელი სათქმელია, რამ-

ჭაბუკ დინამოელთა
საკავშირო ნაკრები.
დგას მარცხნიდან პირველი
— დავით ხახალეიშვილი

დენი იყო ამ პირსახოცების ტირაჟი, რადგან ყოველ ხმარებაზე ახალ-ახალს ვიღებდით. დავით ხახალეიშვილს მთელი იაპონია აფასებდა. ძიუდოს სამშობლოა და ამ სახეობას უდიდეს პატივს სცემენ. ხახალეიშვილი კი იმ პერიოდში მსოფლიო ძიუდოს კაშკაშა ვარსკვლავი იყო. ჩემი აზრით, არა მარტო იმ პერიოდის. დათო ყველა დროის საუკეთესო ძიუდოისტია, ვისი ჭიდაობაც კი ცოცხლად მინახავს. სამწუხაროდ, ძალიან ცუდ დროს მოუწია ტატამზე გასვლა. რომ არა ეს პრობლემა, დათოს მონაგარი გაცილებით მდიდარი იქნებოდა. დარწმუნებული ვარ, ყველა დიდი შეჯიბრის ჩემპიონი გახდებოდა და ამასთან, არაერთხელ.“

„მასპინძელმა ბიზნესმენმა სამომავლო გეგმებიც გამაცნო — მინდა საქართველოში იაპონიის სახლი დავდგა და ჩვენი კომპანიის ოფიციალური წარმომადგენელი შენ უნდა გახდეო. მთავრობაში მოხვედრაზეც ჩამომიგდო სიტყვა. მთავარი მოულოდნელობა კი წინ მელოდა — ერთ დღეს 5-კაციან საბჭოზე წარმადგინა. ერთ-ერთი მათგანი მისი მეგობარი ბიზნესმენი იყო, რომელსაც გასათხოვარი ქალიშვილი ჰყოლია. მოკლედ, დაოჯახება შემომთავაზეს. მაშინვე ვიუარე — არ შემიძლია, ქართველები ტრადიციული ხალხი ვართ და ასეთ გადაწყვეტილებას ვერ მივიღებ-მეთქი.

„ძიუდო ჩემთვის ატლანტის ოლიმპიადით დამთავრდა, მაგრამ ჭიდაობას ასე უცებ მაინც ვერ შეველეე და რეაბილიტაციისთვის სამბოზე გადავერთე. 1996 წელსვე მსოფლიოს ჩემპიონატზე გამოვედი და მოვიგე. 1997-ში მსოფლიო პირველობას უკვე თბილისმა უმასპინძლა. ძველებურ ფორმაში ვერ ვიყავი და მონაწილეობის მიღებასაც აღარ ვაპირებდი, მაგრამ ისე მთხოვეს, ხათრი ვერ გავუტყვე. ვიჭიდავე და ისევ ჩემპიონი გავხდი.“

უზრუნველი და ლალი ცხოვრება დაახლოებით ერთ წელიწადს გაგრძელდა. ამ პერიოდში ჩვენმა კლუბმა ერთადერთ შიდა სპორტულ ლონისძიებაში მიიღო მონაწილეობა. შემდეგ კი... ძალიან ცუდი რამ მოხდა — იაპონიის ძიუდოს ფედერაციაში საქართველოდან რამდენიმე წერილი მივიდა ერთი და იგივე შინაარსით. ქართული სპორტის მავანი ჩინოვნიკები ჩვენი იაპონურ კლუბში ყოფნის სანაცვლოდ გარკვეულ თანხას ითხოვდნენ. იქაური ფედერაცია ცხადია ჩვენს მასპინძელ ბიზნესმენს დაუკავშირდა და პრობლემისგან თავის ასარიდებლად ჩვენთან კონტრაქტის განწყვეტა მოსთხოვა. მასაც სხვა რა დარჩენოდა, მიუხედავად იმისა, რომ არანაირი სურვილი არ ჰქონდა, ფედერაციის ბრძანება შეასრულა. კომპენსაციის სახით 20-20 ათასი დოლარი გადაგვიხადა, მოგვიბოდიშა და დაგვემშვიდობა. მას შემდეგ თვითონ ერთხელაც აღარ დამკავშირებია. წლების მერე მე დაფურეკე და შევიტყვე, რომ ძველებურად ვეღარ იყო. ფინანსური პრობლემები ჰქონდა. ბოლოს, სულაც გაკოტრებულია.

1993 წელი, არც თუ საუკეთესო სავარჯიშო პირობების მიუხედავად, უხვმოსავლიანი გამოდგა. ევროპისა და მსოფლიოს პირველობებზე ოთხი მედ-

ლის მოპოვება შეეძელი. განსაკუთრებით ევროპაზე გავიხარე — მძიმე წონაშიც ჩემპიონი გავხდი და აბსოლუტურშიც.“

გიორგი ვაზაგაშვილი: „სალონიკში ჩატარებულ ევროპის ჩემპიონატზე დათომ ბრწყინვალედ იჭიდავა — 2 დღის განმავლობაში 10 შეხვედრა ჩაატარა და ყველა მოიგო. მეათე ბრძოლაში — აბსოლუტური წონითი კატეგორიის ფინალში ბელგიელ ჰარი ვან ბარნეველდს აჯობა. იმ ფინალამდე ცოტა ხნით ადრე, შესვენებისას ტატამზე ვიყავით მე და დათო წამოწოლილები, როცა თავზე ბარნეველდი წამოგვადგა და დათოს მიმართა. სწრაფადვე გავარკვიეთ, რომ ჩემპიონობის ყიდვა უნდოდა. ორი თითი აჩვენა — ორი ათასს მოგცემო. პასუხად ღიმილი მიიღო. სწრაფად გაზარდა შემოთავაზება, მაგრამ ათამდე რომ ავიდა, როგორც იქნა მიხვდა, რომ ვაჭრობას აზრი არ ჰქონდა. დათო ხახალეიშვილისთვის ჩემპიონის ტიტული გაცილებით მეტი იყო, ვიდრე ნებისმიერი სარფიანი წინადადება. არადა, ყველამ კარგად იცის, იმ პერიოდში საქართველოში რა ცუდი ეკონომიკური სიტუაცია იყო. არც სპორტსმენებს გვიღებინდა და დათოს რომ ოქროს ნაცვლად ვერცხლი აეღო და ფულიც ჯიბეში ჩაედო, ვერც ვერავინ მიხვდებოდა. ამასთან, ევროპული ოქრო-ვერცხლი მაინც წარმატებად ჩაითვლებოდა.“

სპორტის სასახლიდან დაწყებული სიყვარული

„ჩემი მეუღლე — ხათუნა კიბორძალიძე, აკაკი კიბორძალიძის ბიძაშვილია და თბილისის ტურნირებზე, სპორტის სასახლეში მის საგულშემატკივროდ მოდიოდა ხოლმე. სწორედ სპორტის სასახლეში გავიცანი ერთმანეთი. ჩემთან ერთად ძიუდოც შეუყვარდა, აბა სხვა რა გზა ჰქონდა, მაგრამ ჩემი გულშემატკივრობა სულ რაღაც სამი წელი მოასწრო. დღეს უკვე ერთად ვართ გულშემატკივრის ამპლუაში, რადგან შვილებმაც ძიუდო აირჩიეს.

ოჯახის შექმნა ძალიან მძიმე პერიოდს დაემთხვა. არც ხელფას-პრემიები მქონდა და არც სხვა შემოსავლის წყარო. ერთადერთი, მამაჩემი მედგა გვერდით და მალე ისიც გამომეცვალა, 1995 წელს გარდაიცვალა. უდიდესი დარტყმა მივიღე. დაახლოებით წელიწადნახევარი საერთოდ, ამოვარდნი-

ლი ვიყავი ცხოვრების რიტმიდან. არ ვიცოდი, რა მექნა. ის წლები ძიუდოშიც ყველაზე რთული იყო. ამ სახეობისთვის და საერთოდ სპორტისთვის არავის ეცალა. ევროპის და მსოფლიოს ჩემპიონატებზე მაინც კი გამოვდიოდით, ოლონდ, ფაქტობრივად, მოუშადადებლად. აშკარად ვატყობდი თავს, სასურველ ფორმამდე უკვე ბევრი მაკლდა. ამის მიუხედავად, უშედეგოდ თითქმის არც ერთ ჩემპიონატზე არ დავრჩენილვარ. რომ არა პრობლემები, უფრო მეტსაც შევძლებდი. ამის პოტენცია ნამდვილად მქონდა.

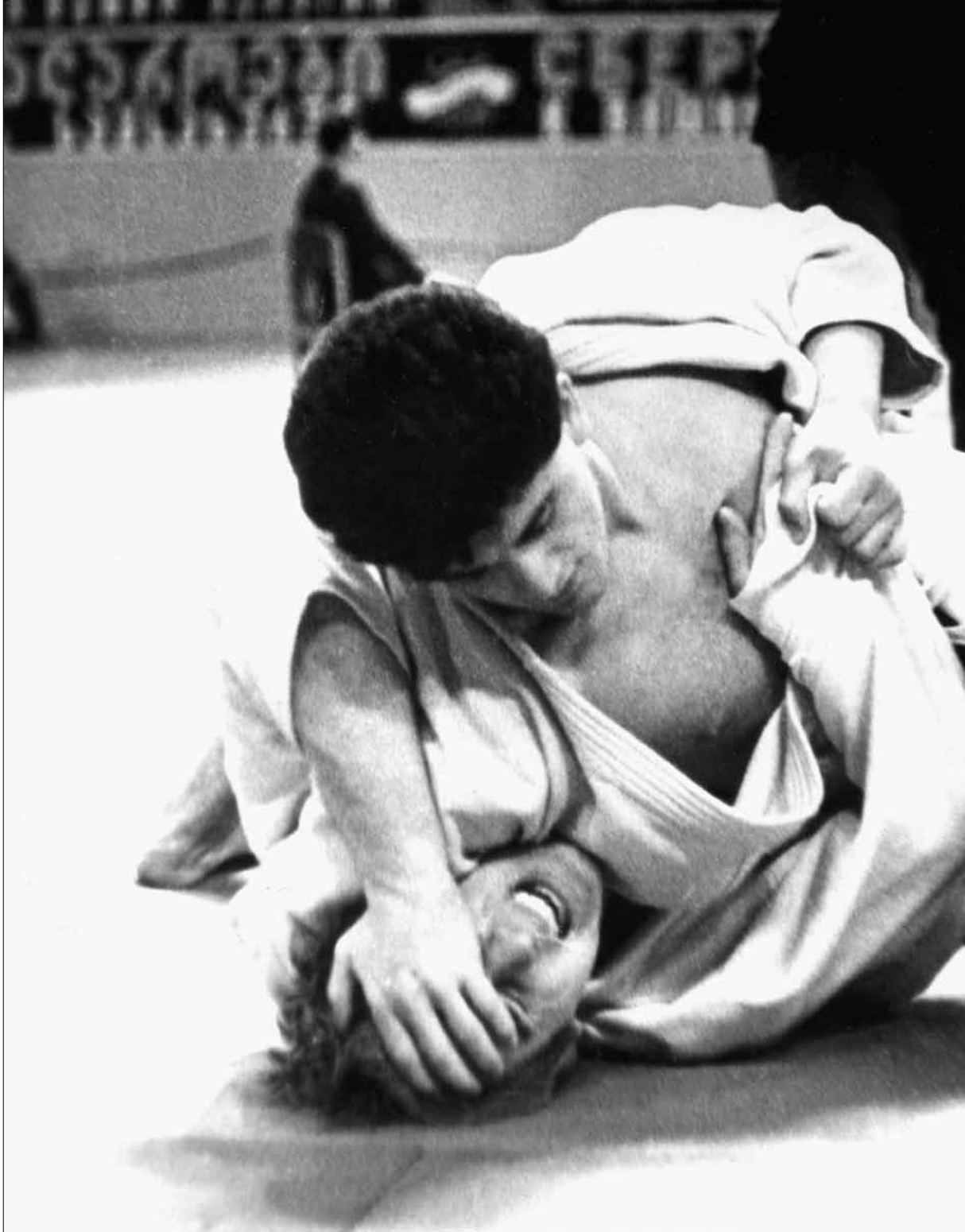
იგივე მიზეზმა უფრო ადრეც დამაზარალა რამდენიმეჯერ. თუნდაც 1993 წლის მსოფლიოს ჩემპიონატის ფინალში, ფრანგ დავიდ დუიესთან. არადა, უხერხული მოწინააღმდეგე არანაირად არ იყო ჩემთვის. იმავე წელს, ევროპირველობაზე, ოდნავ უკეთეს ფორმაში მყოფს წმინდად მყავდა დამარცხებული. სულ კი მასთან ექვსი მოგება მქონდა.

იმ პერიოდში უკვე ინერციითლა მივდიოდი წინ. უმძიმესი პერიოდის გამო, სამწუხაროდ, ბრძოლის ყინიც ვეღარ იყო ძველებური.“

კეთილი ნების გოროტი გოლო

„1994 წელს სანკტ-პეტერბურგში კეთილი ნების თამაშები ტარდებოდა. დარწმუნებული ვიყავი, გასამგზავრებლად არავინ დამაფინანსებდა, მაგრამ მოულოდნელად, ომარ მერაბიშვილმა მახარა, ქუთაისის მთავრობამ გამოძებნა საშუალება და თანხა გამოგვიყო. ძალიან გამიკვირდა, რადგან ადგილობრივთაგან იქამდე არანაირი ფინანსური დახმარება არ მიგრძენია. ჩავედით რუსეთში, მაგრამ, აღმოჩნდა, რომ შეჯიბრების განაცხადიდან ამონერილი ვიყავი. ორგანიზატორებს თბილისიდან მიუღიათ წერილი, საქართველოს ძიუდოს ფედერაციის სახელით კეთილი ნების თამაშებში არავინ მიიღებს მონაწილეობასო და უმაღ ამოუღიათ სიიდან ხახალეიშვილი. ჩემს მაგივრად ინდრიკ პერტელსონი ჩასვეს. გამწარებული ქალაქში გავედი და იმ თანხის ხარჯვა დავიწყე. მაშინ კი გამომხილა სიმართლე მერაბიშვილმა — შვილო, ეგ ფული მართლა ქუთაისის მთავრობას კი არ გამოუყვია, მამაშენმა ისესხა, ჭიდაობის საშუალება რომ მოეცა შენთვის და ზედმეტ ვალს მაინც ნულარ დაადებო.“

დავით ხახალიაშვილი
 1971 წელს, ქუთაისში
 დაიბადა. ძიუდოს მეორე
 კლასის მოსწავლემ „გა-
 უსინჯა გემო“ და სულ
 მალე, პირველსავე შეჯიბ-
 რებაზე მედალი მოიპოვა.
 პირველ ჯილდოს მეორე
 მოპყვა, მეორეს — მესამე
 და სპორტული აზარტიც
 შედეგიანობის პირდაპირ-
 პროპორციულად გაიზარ-
 და. მას შემდეგ უამრავ
 ჩემპიონატსა და ტურნირ-
 ში მიიღო მონაწილეობა
 და სამეულს მიღმა იშვია-
 თად თუ დარჩენილა.

უმძიმეს წლებში უყურადღებოდ დარჩენილ სპორტსმენებს ერთადერთ იმედად ოლიმპიური კომიტეტის ხელმძღვანელი ნონა გაფრინდაშვილი მოგვევლინა. მან შეძლო, მოიპოვა დაფინანსება, რათა ჩვენთვის მინიმალური ხელფასები დაენიშნა. იმ თანხით სპორტსმენები ოჯახებს ვინახავდით.“

ახალი იაპონური შემოსავლის წყარო – ხელჩართული ბრძოლა

„მაღე ახალი იმედი გაჩნდა. ნოდარ ექვთიმიშვილი შემეხმინა და იაპონიაში ჩასვლა შემომთავაზა. იქაურ ხელჩართულ ბრძოლებში მონაწილეობის სანაცვლოდ საკმაოდ მაცდური წინადადება მივიღე. ჩემი რინგზე ასვლა ორგანიზატორთათვისაც სარფიანი საქმე იყო. მოქმედი ოლიმპიური ჩემპიონი ვიყავი და ამის გამო გულშემატკივართა მთელი არმიის მოზიდვა შეეძლოთ. იაპონია ხომ ძიუდოს სამშობლოა. მართლაც, სულ მალე ყველაზე რეიტინგული მოჩხუბარი გავხდი. კარგად მახსოვს, პირველი შეხვედრის შემდეგ ცხრა ათასი დოლარი გადამიხადეს.

საბრძოლო ბიზნესში დიდი ფული ტრიალებდა. შოუები ტარდებოდა, რომლებიც ძირითადად 10 ბრძოლისგან შედგებოდა. ყოველ ჩასვლაზე მხოლოდ თითო ბრძოლის ჩატარება მიწევდა და საკმაოდ კარგადაც მიხდიდნენ. ქართველებს გამორჩეულად გვცემდნენ პატივს. ჩემამდე გაითქვეს სახელი ძმებმა ამირან და ტარიელ ბინაძეებმა. მათ შემდეგ კი რინგზე მე, დავით გობეჯიშვილი, გააგალდავა და ზაურ ცხადაძე ავედით.

იაპონურ შოუში შემავალი შეხვედრების ბედი წინასწარვე იყო გარკვეული, მაგრამ მაყურებელმა ამის შესახებ, რა თქმა უნდა, არაფერი იცოდა. პირდაპირ გვეუბნებოდნენ, უნდა მოგვეგო თუ ნაგვეგო და კონკრეტულად რომელ წუთზე. ცოტა შეურაცხმყოფელი კი იყო, მაგრამ უარს არავინ ამბობდა, რადგან შემოსავლის წყაროს დაკარგავდა. ხან ვიგებდი და ხან ვაგებდი. 2-3 წლის განმავლობაში დაახლოებით 10 ბრძოლა ჩავატარე.

სულ სხვა რამ იყო ჩხუბი K1-ის წესებით — ბრძოლა, სადაც არანაირი წინასწარი შეთანხმება და დავალება არ არსებობდა, მაგრამ K1-ში გამოს-

ვლის შემოთავაზება მხოლოდ 2005 წელს მივიღე. სპორტს კარგა ხნის ჩამოცილებული ვიყავი და როგორც არ უნდა მომენდომებინა, სასურველ სპორტულ ფორმას ველარ აღვიდგენდი, მაგრამ მაინც დავთანხმდი. მოგებაზეც და ნაგებაზეც ოცი ათას დოლარს ავიღებდი.

საქართველოდან ნაყვანილ სეკუნდანტს წინასწარ შევუთანხმდი, თუ მოწინააღმდეგემ ძალიან დამჩაგრა, განიშნებ და პირსახოცი გადმოაგდემეთქი. 5 წუთი ვიჩხუბე. ველარ ვსუნთქავდი, ის კი გამწარებული მიტყვდა. შევატყვე, საქმე ცუდად იყო და სეკუნდანტს ვანიშნე, მაგრამ არ დამიჯერა. პირსახოცის გარეშე წავაგე.“

ატლანტა 1996

„იპონური ჩხუბების პარალელურად, ძიუდოშიც ჩვეულებრივად ვაგრძელებდი ვარჯიშს. 1996 წლის ოლიმპიური თამაშების წინ საქმე ოდნავ დაიძრა. მატერიალურ მხარეს არ ვგულისხმობ, არც საერთაშორისო ტურნირების მომრავლებას. უბრალოდ, ახალი მუხტი გაჩნდა. ნაკრების მთავარ მწვრთნელად ბერდია გუგავა დაინიშნა. კაცი, რომელიც ყველაზე მძიმე დროს ყველაზე მეტად დამიდაგა გვერდით.“

ატლანტის ოლიმპიური თამაშები ჩემთვის ყველაზე დიდი სიხარულის მომტანი უნდა ყოფილიყო. მოქმედი ოლიმპიური ჩემპიონი ვიყავი და ისიც საქართველოს სახელით, მაგრამ დამოუკიდებელი ქართული დელეგაციის რიგებში მოგებულ ოქროს კიდეც უფრო დიდი ფასი ექნებოდა. ატლანტა ჩემი სპორტული კარიერის პიკი უნდა გამხდარიყო, მაგრამ... იმ ოლიმპიადამ მთელი კარიერა დამინგრია. ტატამზე რომ გავსულიყავი და სასირცხვილოდ წამეგო, გაცილებით მსუბუქი დარტყმა იქნებოდა ჩემთვის, ვიდრე ის, რაც მოხდა...“

კენჭისყრა ტრადიციულად, ტატამზე გასვლის წინა საღამოს შედგა. მას ბერდია გუგავა დაესწრო. რომ დაბრუნდა, ვკითხე, ვის ვხვდები-მეთქი და არაფრით არ გამიმხილა. კარგა ხნის თხოვნის მერე, როგორც იქნა, სატურნირო ბადე მაჩვენა. გაოგნებული დავრჩი. წილისყრის ჩატარებამდე ჩემთვის

რომ ეთხოვათ, სასურველი ბადე მოხაზეო, ასე უნამუსოდ ვერ გავბედავდი შევსებას. ყველა ძლიერი ძიუდოსტი ბადის მეორე მხარეს მოხვედრილიყო. მე კი ფინალამდე ისეთები მხვდებოდნენ, წაგების შანსი არ არსებობდა.

ამას მიმაღავდი? — ვუთხარი ბერდიას გახარებულმა და დავპირდი, ხვალ მედალს გაბარებ-მეთქი. თურმე ჯერ სადა ხარ, წინ დიდი „სიურპრიზი“ გელის...

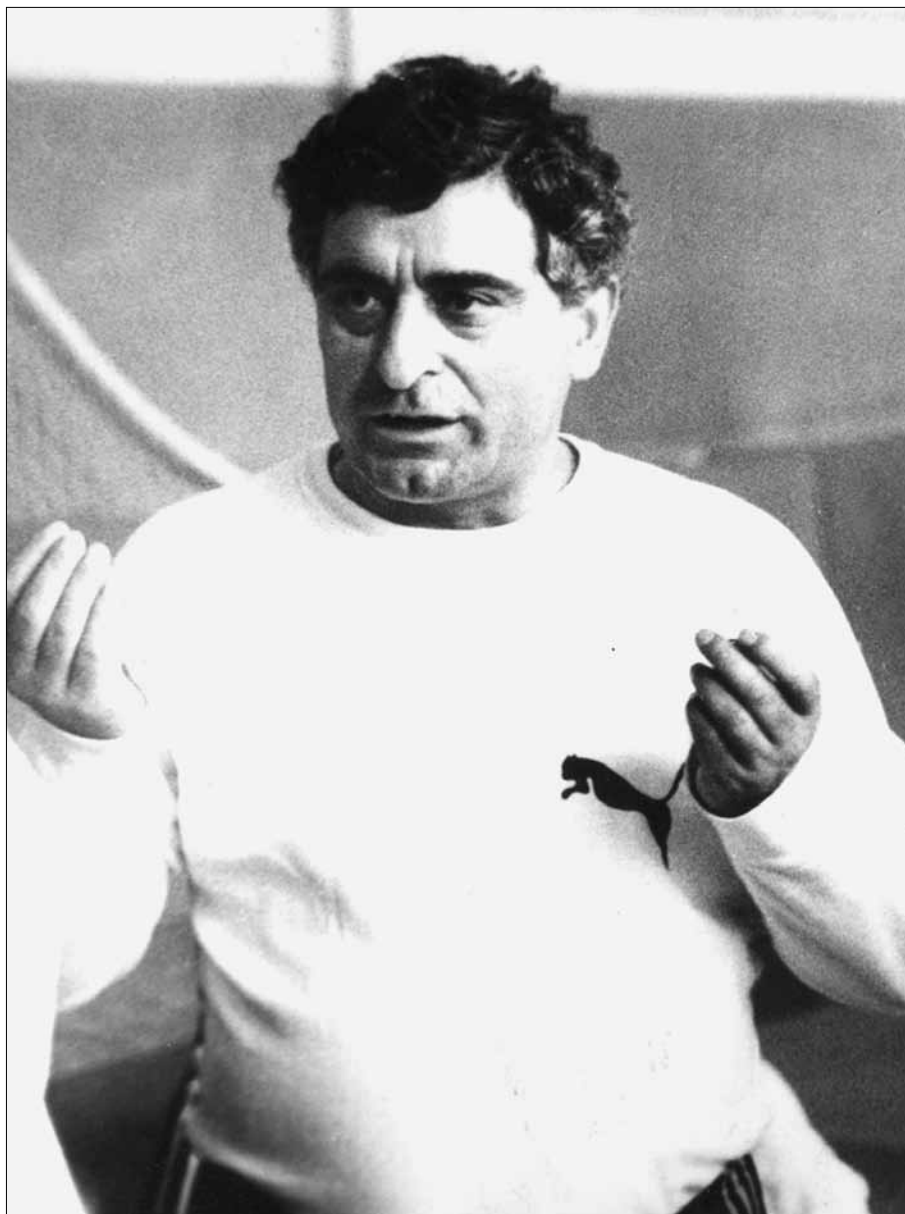
როგორც მოქმედ ოლიმპიურ ჩემპიონს, ატლანტის 1996 წლის ოლიმპიური თამაშების გახსნის ცერემონიაზე საქართველოს მედროშეობა მე შემომთავაზეს. გადანყვეტილება პარლამენტს მიუღია. უარი ვთქვი, რადგან ძიუდოსტთა შეჯიბრს მძიმე წონა ხსნიდა და გახსნის მეორე დღეს საჭიდაო მქონდა. ცერემონიალი გვიან ღამით დასრულდებოდა და დასასვენებლად დრო აღარ მრჩებოდა. დილაადრიან უკვე დარბაზში უნდა ვყოფილიყავი, აწონვაზე...”

ატლანტის ოლიმპიური თამაშების ქართული სკანდალი მსოფლიო მედიის მთავარი სასაუბრო თემა გახდა. ძიუდოს მიმომხილველმა კორესპონდენტებმა დავით ხახალეიშვილის გარშემო ატეხილ ამბავს მთელი ოლიმპიადის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი მოვლენა უწოდეს. ჟურნალისტური გამოძიებებიც მრავლად ჩატარდა. მტყუან-მართლის გარკვევა საქართველოშიც ბევრმა სცადა და უცხოეთშიც, მაგრამ ამას თავად ხახალეიშვილისთვის უკვე აღარანაირი მნიშვნელობა აღარ ჰქონდა. ქართველ მძიმეწონოსანს უკვე აღარ ეჭურნალისტებოდა, ღამის გარანტირებული მედალი ისე დაკარგა, კი-მონო ერთხელაც არ ჩაუცვამს.

ატლანტური პერიპეტიების გასაცოცხლებლად, 1996 წლის ზაფხულის პრესას გადავხედოთ. ცხადია, ყველაზე მეტად ქართულმა შეფასებებმა დაგვიანტერესა და პრეს-ჩანართში ძირითადი ადგილი იმ პერიოდის უპრესტიჟულესი სპორტული გაზეთის — „სარბიელის“ და ატლანტაში მისი სპეციალური კორესპონდენტის ელგუჯა ბერიშვილის გამოძიებამ დაიკავა.

აქვსი საათია, აღე, გიჭეზი გააღვიძე

ბერდია გუგავა (საქართველოს ძიუდოსტთა ნაკრების მთავარი მწვრთნელი): „დათოს ჭიდაობის წინა, 19 ივლისის ღამეს აბა რა დამაძინებ-

დავით ხახალიაშვილი:
„ვისაც ქუთაისურ ძიუ-
დოზე და ამ ქალაქში აღ-
ზრდილ ძიუდოისტებზე
სმენია, ყველამ იცის ომარ
მერაბიშვილი. ლეგენდა-
რული მწვრთნელი, რომ-
ლის ხელშიც რამდენიმე
ერთმანეთზე უკეთესი
თაობა გამოიზარდა. ჩემი
პირველი მწვრთნელიც
ომარი იყო. იმავე დარ-
ბაში მუშაობდნენ ზაურ
მჭედლიძე და ვეფხია
ბალხაშიშვილიც.“

და. ტელევიზორს ვუყურე, ოლიმპიადის გახსნის რეპორტაჟს გადმოსცემდნენ. მერე ფოიეში ბიჭებს ვესაუბრე. ამასობაში სტადიონიდან ჩვენებიც მობრუნდნენ. იქაური ამბები გამოვკითხე. ერთმანეთს შთაბეჭდილებები გავუზიარეთ და ნომრებში გავიკრიფეთ. ძილი არ გამეკარა. ექვსის ნახევარზე წამოვდექი, თავი მოვიწესრიგე და დათოს ოთახში გავედი. ეძინა. სამი დღე ერთად ვცხოვრობდით, 15-ში კი პირადი მწვრთნელი, მერაბიშვილი ჩამოუვიდა და მასთან გადავიყვანეთ.

ანზორს შევეხმიანე, მარტყოფლიშვილს — ექვსი საათია, ადე, ბიჭები გააღვიძე, წავედით ანონვაზე-მეთქი. მიპასუხა, ჯერ ადრეა, წონა ხომ არ აქვს დასაკლები, ნახევარი საათიც დავაცადოთ, გამოიძინოსო. კარგი, მე დაბლა ჩავალ და მოსაცდელთან დაგელოდებით-მეთქი.

ოლიმპიური სოფლის ტერიტორიაზე, ჩვენი კორპუსიდან გაჩერებამდე ელექტრომობილი დაგვატარებდა. მე რომ ჩავედი, ერთი უკვე იდგა და ხალხით ივსებოდა. მათში კუბელი მძიმე წონა, მორენო ვიცანი. ანონვაზე მიდიოდა. მაინც ვკითხე და დასტურის ნიშნად თავი დამიქნია. ჩვენ მომდევნოში ჩავსხედით — დათო, ანზორი და მე“.

ანზორ მარტყოფლიშვილი (საქართველოს ძიუდოს ფედერაციის ვიცე-პრეზიდენტი): „იამასიტო დაგვემგზავრა, იაპონელთა მთავარი მწვრთნელი. მეგონა, ისიც ჩვენთან, დარბაზში მოდიოდა ანონვაზე. მერე გაირკვა, რომ ეგ საქმე თურმე სატოსთვის დაუვალება“.

გუგავა: „ავტობუსის ბაქანს რომ მივუახლოვდით, ისევ იმ კუბელს და კიდევ რამდენიმე ძიუდოისტს მოვკარი თვალი. მეთორმეტე ზონაში არ ჩამოსულან, გზა გააგრძელეს. ეჭვმა გამკრა, მერე კი გავიფიქრე, ალბათ სხვა ბაქნიდან გასვლა არჩიეს-მეთქი. ჩვენ ამ გაჩერებაზე ველოდებით ავტობუსს. საათს დავხედე, შვიდი სრულდება. უცებ ჩოჩქოლი ატყდა. პოლიციელები გარბი-გამორბოდნენ და რაღაც განკარგულებებს იძლეოდნენ. ერთი ჩვენთან მოვიდა და გვითხრა: „ბომბ, პრობლემ, პრობლემ!“... ამ რია-რიაში ნახევარი საათი გავიდა. ბოლოს, როგორც იქნა, მოაყენეს ავტობუსი და შვებით ამოვისუნთქეთ. გაჩერებიდან დარბაზამდე რვა-ათი წუთის გზა იყო და თავისუფლად ვასწრებდით. დათომ თქვა, რახან დრო დავკარგეთ, სოფელში ჩემს მობრუნებას და წინ და უკან სიარულს რა აზრი აქვს, ავინონები და იქვე

დარბაზში დავრჩები. ოლონდ ანზორი უკან გაბრუნდეს, კომონო და ცოტაც საჭმელი წამომიღოსო. ცხადია, დავეთანხმეთ. ანზორი დარჩა. მე და დათო კი ავტობუსში ავედით.“

მკითხავს და არ ვუპასუხებ?

გიორგი ვაზაგაშვილის გარდა, ყველა ძიუდოისტი 12 ივლისს ჩაფრინდა ატლანტაში. საორგანიზაციო საკითხთა გასარკვევად და მოსაგვარებლად უფრო ადრე ჩავეიდნენ საქართველოს ოლიმპიური მისიის ხელმძღვანელი ჯანო ბაგრატიონი და საქართველოს გუნდის ლიდერი (ასეთი სააკრედიტაციო სტატუსი ჰქონდა), ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის თანამშრომელი თამაზ თევზაძე. იგი შუამავალი და კოორდინატორი იყო გუნდსა და ორგანიზატორთა შორის.

თევზაძემ ძიუდოისტთა ნაკრების ხელმძღვანელობას გააცნო ხელთ არსებული ინფორმაცია. უშუალოდ მარტყოფლიშვილს ესაუბრა, რომელსაც ევალეზობდა ამ სახეობაში საორგანიზაციო საკითხთა მოგვარება. გადასცა სპეცტიულეტენი, ვარჯიშთა განრიგი. რუკაზე ფლომასტერით მოუხაზა საცხოვრებელი, სავარჯიშო და შეჯიბრების ადგილები. სქემაზე მოუნიშნა ასევე ავტობუსის ბაქანიც. მიიყვანა საინფორმაციო ცენტრში და აჩვენა ადგილი, სადაც უნდა მიეღოთ ყოველდღიური დამატებითი ინფორმაცია.

ანონვაზე საერთოდ არ უსაუბრიათ. ამას ადასტურებს თევზაძის განმარტება და ისიც, რომ ყურადღება არავის მიუქცევია ოლიმპიური სოფლის სქემის იმ ნაწილისთვის, სადაც განმარტებულია ზონებად დაყოფის პრინციპი და მითითებულია ანონვის ადგილი — სამედიცინო ცენტრი. ეს პუნქტი ფურცელზე ფლომასტერით მონიშნული არ ყოფილა. თევზაძეც არ უარყოფდა, რომ ყურადღებით ვერ გაეცნო ყველა დოკუმენტს, მაგრამ იქვე იკითხა, ძიუდოს მწვრთნელები სად იყვნენ, თავიანთ საქმეს ბოლომდე რატომ არ მისდიესო?

თამაზ თევზაძე: „ჩვენი თანამშრომლობის პრინციპი ამგვარი იყო — თუ ვინმე რაიმე პრობლემას წააწყდებოდა, რაიმე გასარკვევ-დასაზუსტებელი გახდებოდა, ჩემი კომპეტენციის ფარგლებში მაქსიმალურად ვეხმარებოდი.“

ცხადია, ეს მარტო ძიუდოს არ ეხება. სხვა სახეობების წარმომადგენლებთანაც ყოველდღიური კონტაქტი მქონდა. მაგალითად, ჩვენმა მოფარიკავემ მთხოვა, ოქნებ იარაღის შესამონმებელი ადგილი დამიზუსტოო. მივედი და ორ წუთში გავარკვიეთ ყველაფერი. ტანმოვარჯიშეებსაც ჰქონდათ პრობლემები... ათეულობით მაგალითის მოტანა შეიძლება“.

მარტყოფლიშვილი: „როცა თამაზმა ქალაქები გადმოძცა, თან ამიხსნა, სად რა იყო, ტრანსპორტი საიდან და რა ინტერვალით გადიოდა. რაც შეეხება ანონვას, გარკვევით მითხრა, შეჯიბრების დარბაზში გაიმართებოო. ისიც მოაყოლა, სოფლიდან დარბაზამდე სულ ცხრა-ათი წუთის სავალიაო. ჩვენი ავტობუსი მეთორმეტე ზონიდან გადიოდა. აი სქემა. ნახე, მეთორმეტე ზონა — თევზაძემ თავისი ხელით შემომიხაზა“.

თევზაძე: „ვიცოდი, რომ მძიმე წონის ძიუდოისტა ანონვა 20 ივლისს, დილის შვიდიდან რვა საათამდე იქნებოდა, მაგრამ კონკრეტულად სად, ამ კითხვით არავის მოუმართავს. ამის გარკვევა წამის საქმე იყო. იქვე, საინფორმაციოში დავრეკავდით და გავიგებდით. თითოეულ სახეობას თავისი სპეციფიკა, ათასი ნიუანსი აქვს და ყველაფრის ცოდნა შეუძლებელია. ვიმეორებ, არავისთვის მითქვამს, რომ ანონვა ამა და ამ ადგილას არის-მეთქი. არ ვიცოდი და როგორ ვიტყოდი.“

STOP!

„აი, სქემა. ნახე, მეთორმეტე ზონა — თევზაძემ თავის ხელით შემოხაზა (?!)“
რა კავშირია ანონვის ადგილსა და მეთორმეტე ბაქანს შორის?

ნახეთ, რა ხდება: მარტყოფლიშვილი ცრუ ინფორმაციის პირველწყაროდ თევზაძეს ასახელებს. თევზაძე ამას კატეგორიულად უარყოფს და ამბობს, ანონვის თაობაზე ჩემთვის არავის არაფერი უკითხავსო. ახლა გუგავას მოვუსმინოთ:

„ლამის სამი საათია, 20 ივლისი უნდა გათენდეს. ოლიმპიურ სოფელში, ჰოლში ვსხედვართ მე, დათო გობეჯიშვილი და ბიძინა მიქიაშვილი. გამორჩნდა თევზაძე. გამიხარდა. ვეუბნები — თამაზ, შენთან უნდა მოვსულიყავი,

„ატლანტის ოლიმპიური თამაშები ჩემთვის ყველაზე დიდი სიხარულის მომტანი უნდა ყოფილიყო. მოქმედი ოლიმპიური ჩემპიონი ვიყავი და ისიც საქართველოს სახელით, მაგრამ დამოუკიდებელი ქართული დელეგაციის რიგებში მოგებულ ოქროს კიდევ უფრო დიდი ფასი ექნებოდა. ატლანტა ჩემი სპორტული კარიერის პიკი უნდა გამხდარიყო, მაგრამ... იმ ოლიმპიადამ მთელი კარიერა დაამინგრია. ტატამზე რომ გავსულიყავი და სასირცხვილოდ წამეგო, გაცილებით მსუბუქი დარტყმა იქნებოდა ჩემთვის, ვიდრე ის, რაც მოხდა...“

მჭირდები... თუ ძმა ხარ, მითხარი, მარტყოფლიშვილმა ხომ იცის, აწონვა სად არის, როგორ უნდა მივიღეთ იქამდე. პასუხი: „ყველაფერი იცის მარტყოფლიშვილმა, ჩანერილი აქვს“.

კიდევ ერთი ეპიზოდი — ომარ მერაბიშვილის კომენტარი:

„18-ში კენჭისყრაზე ვიყავით. ცოტა დავაგვიანეთ. ჩვენი გუნდის რომელიღაც წევრის გვარი ტაბლოზე არასწორად ეწერა და თამაზმა გაასწორებინა. მე ვთქვი, ამას კარგს ვაკეთებთ, მაგრამ ბარემ ისიც დავაზუსტოთ, ზეგ აწონვაზე სად მივდივართ-მეთქი. აწონვი შემომწყრა — რა გამიჭირეთ საქმე, რამდენჯერ უნდა გაჩვენოთო და რაღაც ქალაქი გააძრო — აგერ არის, ნახე, შემოხაზულიაო... რა უნდა მეთქვა, გავყურდი“.

მოკლედ ასეა: რაკი მარტყოფლიშვილი მეტს არაფერს ეკითხება, თევზადე დარწმუნებულია, რომ მარტყოფლიშვილს გასარკვევი გარკვეული აქვს;

რაკი თევზადე მეტს არაფერს ეუბნება, მარტყოფლიშვილი დარწმუნებულია, რომ თევზადეს სათქმელი ნათქვამი აქვს.

პარაგრაფი მიაქვს, პუნქტი მერა

„THE NEW YORK TIMES“, 21 ივლისი: „ეს სახალეიშვილის თანმხლები ჯგუფის უდიდესი შეცდომაა, — თქვა ბრინჯაოს პრიზიორმა, ბელგიელმა ჰარი ვან ბარნეველდმა, — მათ უნდა სცოდნოდათ, სად იყო აწონვა. ეს სახალეიშვილის ბრალიცაა. მართლაც წარმოუდგენელი რამ მოხდა. გულით თანავუგრძნობ დავითს. შესანიშნავი ძიუდოსტია და შეეძლო კვლავ მოეგო ოქროს მედალი“.

ფრანსუა პიერ ბესონი (ძიუდოს საერთაშორისო ფედერაციის ტექნიკური დირექტორი): „ჩვენ ყველანი ვწუხვართ. ეს ყველასთვის საშინელი დარტყმაა. გულდასაწყვეტია, რომ ის ადამიანები, რომლებიც ვალდებულნი არიან, რომ იცოდნენ წესები, მაგრამ არ იცავენ მათ, თავს ამგვარ სიტუაციაში იყენებენ“.

ბესონი ცხადია, უწინარესად ძიუდოს სპეციალისტებს გულისხმობს.

„საქართველოს ძიუდოს ფედერაციამ ჯერ კიდევ შარშან (1995 წელს), ნოემბერში მიიღო ძიუდოს ოლიმპიური შეჯიბრების ეგრეთ წოდებული „გან-

მარტებითი წიგნი“. მასში თავმოყრილია უამრავი ინფორმაცია (სხვათა შორის, ხაზგასმულია, რომ ანონვის პროცედურა შვიდიდან რვა საათამდე გაიმართება). წიგნი გვაუწყებს, რომ ატლანტის ოლიმპიური ტურნირი გაიმართება ძიუდოს საერთაშორისო ფედერაციის მიერ 1993 წელს, ჰამილტონის საგანგებო კონგრესზე დაზუსტებული და 1994 წლის 1 იანვრიდან შემოღებული წესების შესაბამისად“, — დასძინა ბესონმა.

ამ წესების მეექვსე პარაგრაფის მეორე პუნქტში წერია: „მოჭიდავე, რომელიც დააგვიანებს ან არ გამოცხადდება ანონვაზე, ეთიშება შეჯიბრებას“.

მოკლედ და კონკრეტულად!

ახლა მეშვიდე პარაგრაფის პირველი პუნქტი ნახეთ: „მონაწილე ვალდებულია, იცოდეს და მკაცრად დაიცვას შეჯიბრების წესები, დებულება, პროგრამა, პირობები. აგრეთვე შეასრულოს მსაჯთა ყველა მოთხოვნა“.

ისევ მეთორმეტე ზონაში დავბრუნდეთ. ეს-ესაა, ხახალეიშვილი და გუგავა ავტობუსში ჩასხდნენ.

გუგავა: „რამდენიმე წუთში მივედით ადგილზე. დარბაზში შევირბინე — კაციშვილი არ არის. ელდა მეცა. უკანვე გამოვბრუნდი. დათო მეუბნება, მე უკვე ვიკითხე და თუ სწორად გავიგე, ანონვა სხვაგანაა, აქ არ უნდა მოვსულიყავითო. გავიქეციტ ავტობუსებისკენ, ჩვენი მძლოლი ვიპოვეთ. დაფურქოქე, საათი ვუჩვენე და უკან, ოლიმპიურ სოფელში სასწრაფოდ წაყვანა ვთხოვე. ჩვენი შემოღობილი სახეები რომ დაინახა, მიხვდა რაშიც იყო საქმე. დაქოქა ავტობუსი, გამოვარდა რიგიდან და გაგვაქანა ოლიმპიური სოფლისკენ. გზაში დათო მამშვიდებს: ნუ ნერვიულობ, მივასწრებთ, ღმერთი არ გაგვწირავსო. მე მანყნარებს და თვითონ უარეს დღეშია. ორ კაცს ახსენებს, ესენი ვერ გადამირჩებიანო. მეც ბოღმა მახრჩობს, ცხადია წარამარა საათზე ვიყურები. მოვედით. რვას სამი წუთი უკლია. სამი წუთი დაგვრჩა, მაგრამ არ ვიცით, საით წავიდეთ!“

პიჭაპო, აპვინაპო!

ავტობუსის გაჩერებიდან, ვიდრე სასწორს მიაგნებდნენ, 15 წუთი დაიკარგა. არადა, თურმე სამი წუთიც საკმარისი იყო. ოღონდ გზააბნეულებს

როსტომი,
დავითი და რეზო

ბაქანთან ვინმე დახვედროდა და მოკლე გზით გაეყვანა (აქედან სასწორამდე 200-მდე მეტრია. მიირბენდნენ და მორჩა). „ვინმეში“ ის კაცი უნდა ვიგულისხმოთ, ვინც სრულიად შემთხვევით, პირველმა გაიგო საბედისწერო შეცდომის შესახებ, გაიგო დაახლოებით 7 საათსა და 35 წუთზე, მაგრამ სამწუხაროდ, გარემოებათა გამო, შანსი ვერ გამოიყენა.

მარტყოფლიშვილი: „როცა ბერდია და დათო დარბაზში მიმავალ ავტობუსში ჩასხდნენ, სოფელში გამოვბრუნდი. სასადილოსთან იაცკევიჩის გადავეყარე. ცნობილი ძიუდოისტია, თბილისში ბევრჯერ უჭიდავია, ატლანტის ოლიმპიადისთვის კი ბელგიის ნაკრებს ავარჯიშებდა. მეგონა ამათ ჯერ საუზმე მოითავეს და დარბაზში, ანონვაზე ახლა მიდიოდნენ. იაცკევიჩმა მითხრა, დარბაზში რა გვინდა, ანონვა აქვე, სამედიცინო ცენტრშიაო (!!!)“.

ნახეთ, რა ხდება!

აგერ, ახლა, ამ გასტრონომიულ საუბარში შემთხვევით და უცაბედად ირკვევა, რომ მეთორმეტე ზონა „დანალმულია“. ბომბი 25 წუთში, ზუსტად 8 საათზე აფეთქდება.

აბა, შენ იცი, ანზორ! ახლა კი უნდა ივარგო. ყველაფერი შენს ხელთ არის. არავითარი პანიკა. ყველა ნაბიჯი გასათვლელია, თითოეული წამი — ძვირფასი. თამამად, თამამად — სწორია, ჯერ უკან, მეთორმეტე ზონისკენ. იქნებ ავტობუსი ჯერ არ გასულა, იქნებ სოფელს არ გასცილებიან. ჩაავლებ ხელს, გამოაქანებ სამედიცინო ცენტრში, შეაყენებ სასწორზე და...

მაგრამ ავტობუსი უკვე გასულია, ჩვენები არსად ჩანან. რა უნდა ქნა? აქ დალოდებას რა აზრი აქვს? აჯობებს სამედიცინო ცენტრში გავარდე და „მწონავებს“ შეატყობინო: საქმე ასე და ასეა, ხახალეიშვილი შეცდომით შეჯიბრების ადგილას წავიდა, ახლავე მობრუნდებიან, ამის გამო ნუ დაგვსჯითო.

მარტყოფლიშვილი არ მიდის. იქვე, შორიახლო ტრიალებს, ჩვენებს ელოდება. დრო უმოწყალოდ გარბის. უკვე რვა შესრულდა, მაგრამ არ სჩანან.

და რა ხდებოდა ამ დროს ანონვის ოთახში, სანამ ქართველები გზაში იყვნენ? ანონვაზე პასუხისმგებელმა ფრანგმა ფრანსუა ბესონმა „სარბიელს“ განუცხადა:

„წესით, რვა საათზე ოქმი უნდა დამეხურა, მაგრამ სხვა გადაწყვეტილება მივიღე. ვიცოდი, ხახალეიშვილს უნდა ეჭიდავა, მაგრამ იგვიანებდა. მძიმე წონაში მსოფლიოს ჩემპიონი ფრანგია, დავიდ დუიე. იგი და ხახალეიშვილი ოქროს მედლის კანდიდატები იყვნენ. შესაძლოა, ჩემთვის, როგორც ფრანგისთვის ვინმეს შარი მოედო, აქაოდა, დუიეს საქმეს აკეთებ და ხახალეიშვილს მოსვლას არ აცდიო. ამიტომაც, ზუსტად რვა საათზე დავურეკე ძიუდოს საერთაშორისო ფედერაციის პრეზიდენტს, კორეელ პაკს და ვუთხარი — ხახალეიშვილი იგვიანებს, მაგრამ ნება მომეცით, ათი წუთი კიდევ დაველოდო-მეთქი. ვიმეორებ, ანონვის დასრულება ზუსტად რვაზე შემეძლო, მაგრამ ათი წუთით გადავადებინე. პაკი დამთანხმდა. ქართველი მძიმეწონოსანი ათი წუთის შემდეგაც არ გამოჩნდა, პრეზიდენტმა დამირეკა და მითხრა — საკმარისია, იმოქმედე ინსტრუქციის მიხედვით. ინსტრუქციის მიხედვით კი ოქმი დაიხურა და დავით ხახალეიშვილი შეჯიბრს მიღმა დარჩა. პირდაპირ გეტყვით, ეს არის ტრაგედია. როგორც პიროვნებისთვის, როგორც სპორტსმენისთვის და თავად ძიუდოსთვის. მთელი მსოფლიო ელოდებოდა დუიე-ხახალეიშვილის ფინალს, მაგრამ ჩვენს წესებში მკაცრად სწერია: თუკი მოჭიდავე ანონვაზე არ გამოცხადდა, იგი შეჯიბრებაზე არ დაიშვება. სამწუხაროდ, ეს წესი ყველაზე ვრცელდება, მათ შორის დავითზეც, მიუხედავად იმისა, რომ იგი ოლიმპიური ჩემპიონია, უდიდესი ძიუდოისტია და რომელიც პირადად მე ძალიან მიყვარს“.

გუგავა: „რვას სამი წუთი აკლდა, როცა სოფელში შემოვედი. გაჩერებაზე ნაცნობი ვერავინ ვნახეთ. გამოვრბივართ კორპუსებისკენ. დათო მეუბნება, სასადილოში შევიხედოთ, ვინმე ჩვენიანი იქნებაო. კალეტკინს გადავეყარეთ, რუსების მწვრთნელს (ის უკვე საქმის კურსში იყო — ხუთი წუთით ადრე მერაბიშვილს შეხვედრია)“.

„ბიჭებო, აგვიანებთ! უკვე რვა საათია. სამედიცინო ცენტრში გაიქეცი. სუვენირები რომ იყიდება, იმის გვერდითაა. იქ თქვენ გელოდებიან,“ — უთხრა გუგავას კალეტკინმა.

სამწუხაროდ, იქ ქართველებს უკვე აღარავინ ელოდა.

ზუსტად თორმეტი წუთი დააგვიანეს. ცხრის თორმეტ წუთზე კარი დაკეტილი დახვდათ.

უბედური ვალიდ ალ ავაზაში

„THE NEW YORK TIMES“, 21 ივლისი: „გუშინ ჯორჯიის მსოფლიო კონგრესის ცენტრში მხოლოდ იმაზე საუბრობდნენ, თუ როგორ დაკარგა ოლიმპიური ჩემპიონობის პრეტენდენტმა დიდების გვირგვინი დაუმარცხებლად. ამ ინციდენტმა, ცხადია, ბევრად გაზარდა მეორე პრეტენდენტის, დავიდ დუიეს შანსები. ოთხი წლის წინ, ბარსელონას ოლიმპიურ თამაშებზე დუიემ ბრინჯაო აიღო. 21 წლის ფენომენი, დავით ხახალეიშვილი კი ჩემპიონი გახდა. ამჯერად საუკეთესო მძიმეწონოსან ძიუდოისტთა მოსალოდნელი შერკინება ვერ შედგა — ხახალეიშვილი აწონვის აუცილებელ პროცედურაზე არ გამოცხადდა და დისკვალიფიკაცია მისცეს“.

„სარბიელი“, 23 ივლისი: „მოგესხენებათ, ძიუდოში აწონვა აუცილებელი რიტუალია. თვით მძიმეწონოსნებიც კი, რომელთაც ზედმეტი კილოგრამების შეზღუდვა არ აქვთ, მაინც უნდა აიწონონ. უნდა მივიდნენ დათქმულ ადგილზე, დადგნენ სასწორზე და თავიანთი წონა დააფიქსირონ. სულ ეს არის. მაგრამ ამ რიტუალს ვერაფრით შეასრულებ, თუ არ იცი, სად მიმდინარეობს აწონვა. სწორედ ეს არ ვიცოდით ქართველებმა და ამიტომაც გაგვიცურდა ხელიდან უეჭველი მედალი, პირველი — დამოუკიდებელი ქართული ოლიმპიზმის ისტორიაში“.

დავიდ დუიე: „ეს ამბავი რომ შემატყობინეს, გამეღიმა, როგორ მოახერხა ოლიმპიურმა ჩემპიონმა ასეთი რამის გაკეთება. ეს შეიძლება მხოლოდ ახალბედას შეეშალოს... რა თქმა უნდა, ტურნირს ხახალეიშვილი აკლდა. ის რომ ყოფილიყო, ჭიდაობა უფრო საინტერესო იქნებოდა. თუ მოჭიდავე ხარ, ბრძოლაც გიყვარს, გინდა, რომ ღირსეული მეტოქეები გყავდეს“.

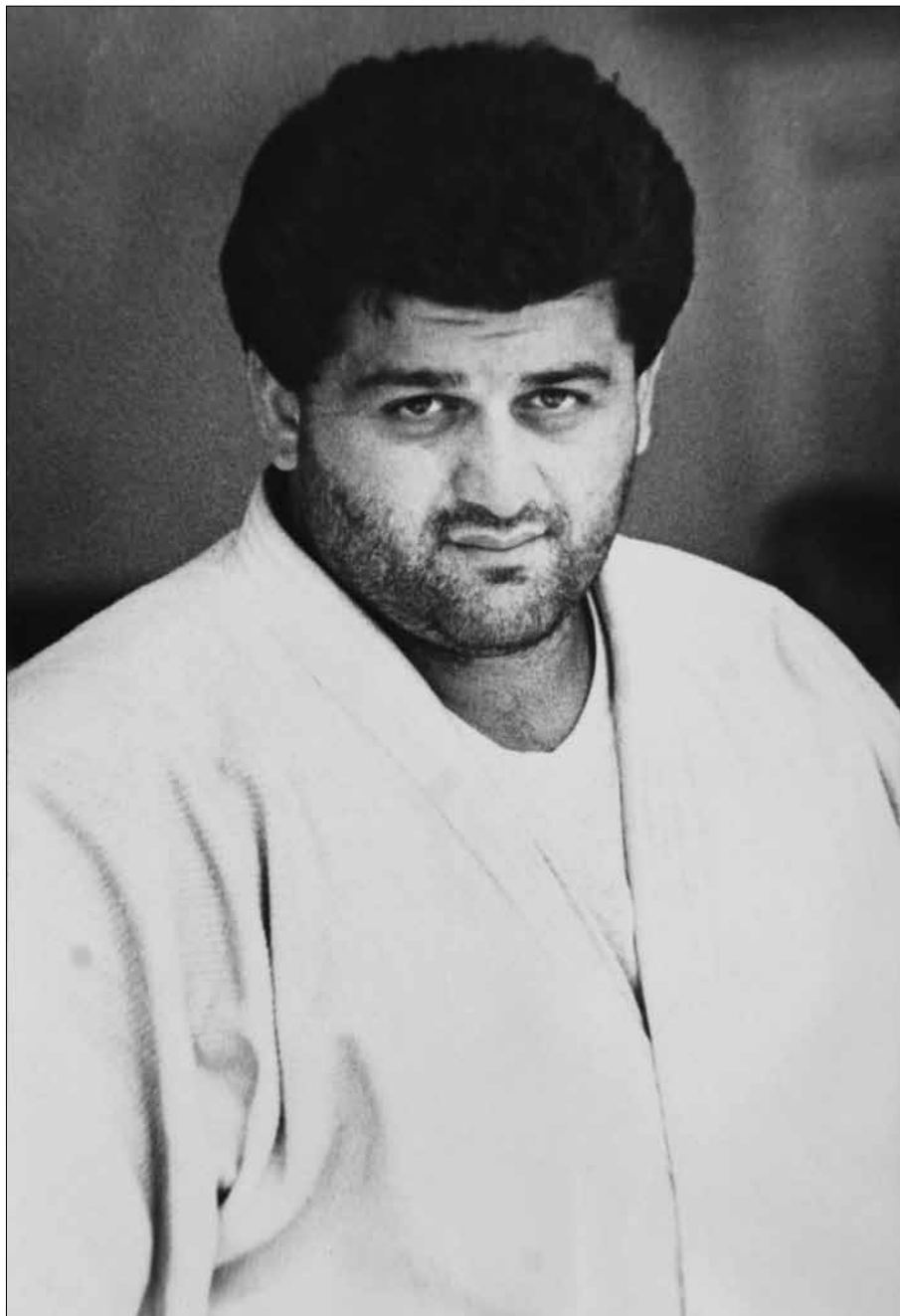
„ST8 LOUIS OPSE DISPATCH“, 21 ივლისი: „ხახალეიშვილი გაგიჟებულა — რა უნდა ვუთხრა ჩემს ოჯახს, მეგობრებს. როგორ შევხედო მათ თვალებში? მე დავაღალატე ჩემი სამშობლო და საკუთარი თავიც. ეს, რა თქმა უნდა, ჩემი ბრალიცაა, მაგრამ ასეთი რამ შეიძლება ნებისმიერს დაემართოს“.

ქართველებისთვის რა შეღავათია, თორემ ასეთი რამ სხვასაც დაემართა, თანაც იქვე, ატლანტაში.

„CHIKAGO SUB TIMES“, 21 ივლისი: „ატლანტის ოლიმპიურ თამაშებზე ძიუდოისტებისთვის თურმე აწონვა ყველაზე რთული პრობლემა ყოფილა...“

ეს სამი ფოტო
ბარსელონის ოლიმპიურ
თამაშებზეა გადაღებული.
მძიმე წონის
ძიუდოსტა ფინალი:
დავით სახალეიშვილი
და ნაიოვა ოგავა

„ნაოია ოგავა უპირობო ფავორიტად იყო მიჩნეული. მე თუ ამბის მკითხავი არავინ მყავდა, მას მუდმივად 20-კაციანი ამალა დაჰყვებოდა უკან. ფინალის დაწყებამდე ორიოდ საათით ადრე დარბაზში გასახურებლად გამოვიდა. ჩემს კუთხესთან გამოიარა და გამომხედა. ნამით შეხვდა ჩვენი მზერა ერთმანეთს და მაშინვე თვალი ამარიდა.“

ძიუდოს ქართველმა ვარსკვლავმა ოლიმპიური ტიტული იმის გამო დაკარგა, რომ ასაწონად შეცდომით სხვაგან მივიდა. მეორე დღეს იორდანიელმა ათლეტმა ზუსტად იგივე შეცდომის გამო დაკარგა ოლიმპიადაზე გამოსვლის უფლება. ავაზემი აცხადებს, რომ ოლიმპიური სოფლის საინფორმაციო ცენტრში მას არასწორი ცნობა მიაწოდეს, თუმცა ფრანსუა ბესონი ამტკიცებს, აწონვის თაობაზე ინფორმაცია ორჯერ გამოვაცხადეთ და თუ ვინმემ ვერ მოისმინა ან ვერ გაიგო, ეს ჩვენი ბრალი არ არისო“.

„ძიუდოისტი ვალდებულია, დილის შვიდიდან რვა საათამდე აიწონოს ოლიმპიური სოფლის სამედიცინო ცენტრში. ყველას აქვს სქემა, რომელზეც აწონვის ადგილია მითითებული,“ — განაცხადა ბესონმა.

გუგავა: „კენჭისყრა 18-ში, სამ საათზე იყო დანიშნული. ადრე გამოვედით სოფლიდან. სამის ათ წუთზე ავტობუსში ვისხედით. აქედან კონგრეს-ცენტრამდე სულ ათი წუთის გზაა. ჩვენ კი თითქმის ერთი საათი ვიარეთ. ავტობუსში მეტწილად ძიუდოს ხალხი იყო — ყველას კენჭისყრაზე ერქარებოდა და მძლოლმა საშველი რომ არ დაგვაყენა, ერთი ამბავი ატეხეს“.

მარტყოფლიშვილი: „როგორც კი ავტობუსი გაჩერდა, არავისთვის დამიცდია, ეგრევე გავიქეცი. თევზაძე დარბაზში დამხვდა. დამიძახა, აქეთ მოდი, თქვენთვის ადგილი დაკავებული მაქვსო. ამასობაში გუგავა და მერაბიშვილიც შემოვიდნენ. ქალების კენჭისყრა დაწყებული იყო. ამას რომ მორჩნენ, კაცებზე მერე გადავიდნენ“.

თევზაძე: „იმ დღეს რამდენიმე ოფიციალურ შეხვედრაზე ვიყავი. ბოლოს ძალოსნებს ვახლდი. მოვედი, დავჯექი და მარტყოფლიშვილიც გამოჩნდა. ვერ გეტყვით, რა ითქვა ჩემამდე, მაგრამ მერე წონა და სასწორი არავის უხსენებია.“

„THE ATLANTA JOURNAL-CONSTITUTION“, 21 ივლისი: „ძიუდოისტთა ტურნირის პირველი დღე უსიამოვნო ამბით დაიწყო — 1992 წლის ოლიმპიური ჩემპიონი დავით ხახალეიშვილი ტატამზე არ დაუშვეს აწონვის პროცედურაზე გამოუცხადებლობისთვის. ქართველები ამბობენ, რომ მათ ცრუ ინფორმაცია მიიღეს და ათლეთი მსოფლიო კონგრესის ცენტრში წაიყვანეს.“

ქართველებს მიაჩნიათ, რომ რვა საათი არ უნდა ყოფილიყო უკანასკნელი ვადა.

„ისინი მოვიდნენ ჩვენთან, რათა გამოესწორებინათ თავიანთი შეცდომა, მაგრამ ეს შეუძლებელი იყო. ასეთია წესი, ისინი შეცდნენ და დაისაჯნენ. დანარჩენმა 33-მა კაცმა და 20-მა ქალმა ყველაფერი წესისამებრ გააკეთა,“ — თქვა ძიუდოს საერთაშორისო ფედერაციის პრეზიდენტმა პარკმა.

პასუხისმგებელი ვ. ჩოლარია

ოლიმპიური ღონისძიების კალენდარული გეგმა — 11-გვერდიანი ქართული ცნობარი გვაუწყებს:

20 ივლისი. ძიუდო — კონგრესცენტრი, დარბაზი 4.

— ანონვა 7:00 — 8:00 სთ. დავით ხახალაიშვილი 95 კგ.

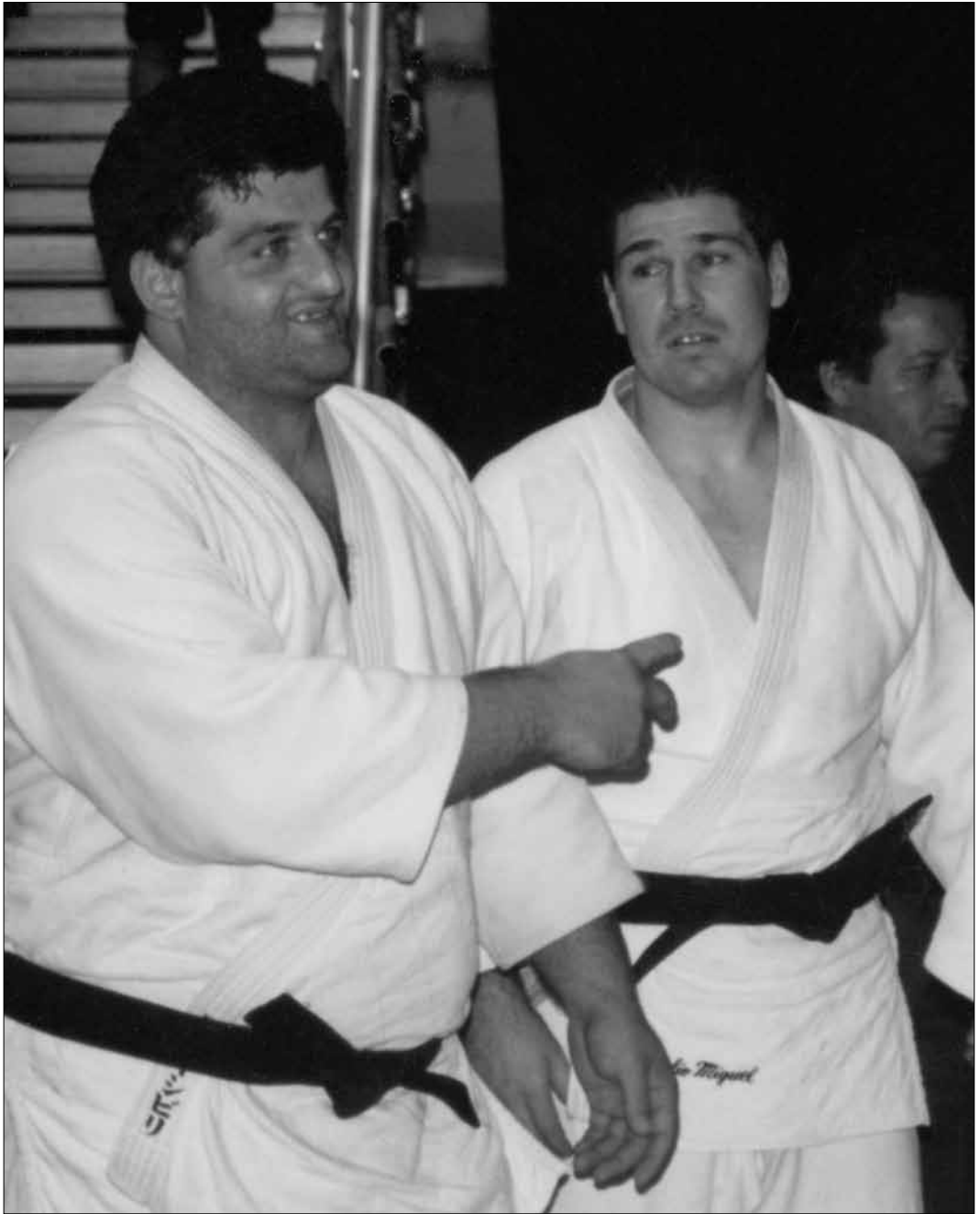
— შეჯიბრების დასაწყისი — 9:30 სთ.

ფინალები — 15:00 სთ.

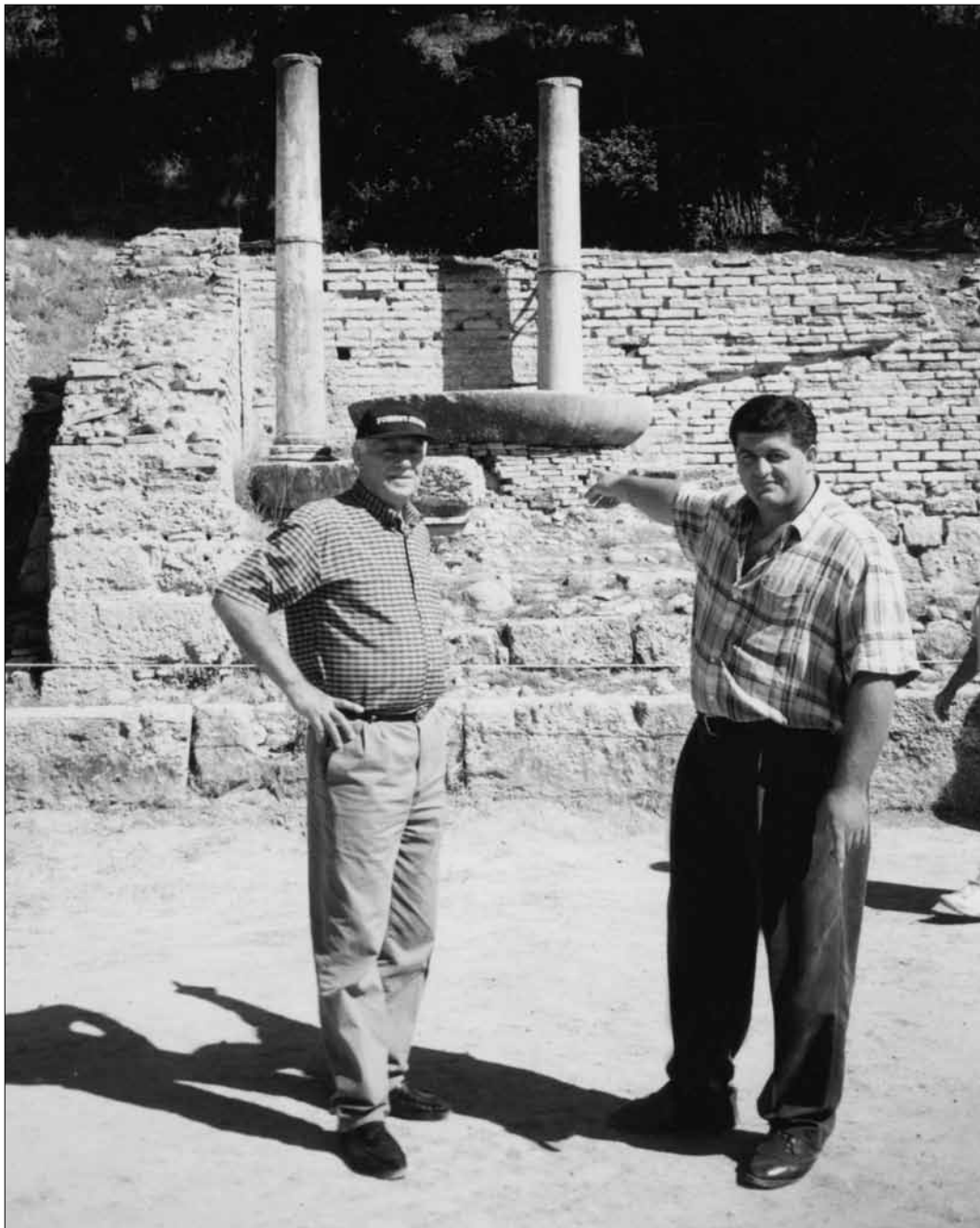
პასუხისმგებელი ვ. ჩოლარია.

მაგრამ, თურმე, ჩოლარია პასუხს არ აგებს.

მოუსმინეთ: „ვიდრე ატლანტაში გაემგზავრებოდნენ, ძიუდოსტებს საორგანიზაციო პრობლემებს ვუგვარებდი. გუნდი 12 ივლისს გაფრინდა, მე კი მოსკოვში დავრჩი — ქართველ ოლიმპიელთა სხვა ჯგუფების მგზავრობის ორგანიზება დამევალა. ბუნებრივია, ძიუდოს ნაკრებს ჩამოვშორდი, დანარჩენზე პასუხს არ ვაგებდი. თუმცა, როგორც კი ატლანტაში ჩავედი (18 ივლისს), ყველაფერი წვრილად გამოვიკითხე. მითხრეს, პრობლემები მოხსნილია, რაც გვაფიქრებდა და გვაინტერესებდა, უკვე გავარკვიეთ და დავაზუსტეთო. მეც დავმშვიდდი, საქმეში აქტიურად არ ჩავრთულვარ... იმ დღით ადრე ავდექი. გულმა არ მომიტმინა და ბიჭებთან ჩავედი. ოთხნი — გუგავა, მერაბიშვილი, მარტყოფლიშვილი და ხახალაიშვილი ოთახში არ დამხვდნენ. „კარგია, ბიჭები ანონვაზე წასულან“. ანზორი სასადილოსთან ვნახე. მითხრა, ანონვაზე ბერდია და დათო წავიდნენ, მე აქ დავრჩი, სხვა საქმეს მივხედავო. ვისაუბმე და მეთორმეტე ბაქნისკენ წავედი. ვხედავ, მექსიკელთა ნაკრების მწვრთნელი ელექტრომობილიდან გადმოდის. ეჭვი გამიჩნდა. ვეკითხები, საიდან მოდიხარ, ანონვა სად არის-მეთქი. სქემა გამომიწოდა — აგერ, სამედი-

„ჩემს მედლების კოლექციას მსოფლიოსა და ევროპის დაახლოებით სამ-სამი და ერთი ოლიმპიური ოქრო დავაკელი. მტკიცებულებად თუნდაც ფრანგი დავიდ დუიეს წარმატებებს მოვიყვან. მას შემდეგ, რაც კარიერა დავასრულე, დუიე კიდევ დიდხანს დარჩა მძიმე წონის თითქმის უკონკურენტო ლიდერად. ამ ფრანგ ძიუდოსტთან ჭიდაობა არასოდეს მიჭირდა და პირადი შეხვედრების შედეგებით დიდი უპირატესობა მქონდა.“

რობერტ შავლაყაძე და
დავით ხახალიაშვილი —
ოლიმპიური ჩემპიონები
ბერძნულ ოლიმპიაში

ცინო ცენტრშიო... იქით გავიქეცი. გზაზე ჩვენებს შევეფეთე, უკან ბრუნდებოდნენ. ბერდია და დათოც იქ იყვნენ“.

მორჩა! ერთმა საათმა ყველაფერი დაიტია. იმედი, ეჭვი, შიში, სასონარკვეთა, გულისწყრომა... მერე გინებაც იყო, მუქარაც და ხელის მოქნევაც.

ახლა კი მოდიან ხელჩაქნეულები. ბრძოლის გაგრძელების არავითარი სურვილი და ნიშანწყალი.

საათსა და ათ წუთში, თუ მოინდომა, ქვეყანას შექრავ

ბრძოლა სხვამ გააგრძელოს. შეჯიბრება ათის ნახევარზე იწყება. ახლა ცხრის ოცი წუთია. ვიდრე ტატამზე პირველი წყვილი გამოსულა, შანსი დაკარგული არ არის.

„THE NEW YORK TIMES“, 21 ივლისი: „ირლანდიელ მოცურავე ქალს, მიშელ სმიტს არ გაუვლია 400 მეტრზე თავისუფალი სტილით მოცურავეთა შერჩევა, რომლის ვადაც 5 ივლისს იწურებოდა. მან ეს მხოლოდ 7-ში გააკეთა, როცა ატლანტაში ჩავიდა. ირლანდიელთა პეტიცია მიიღეს და მიშელ სმიტი ოლიმპიურ თამაშებზე დაუშვეს...“

ვინ იცის, რატომ უბოძა საერთაშორისო ოლიმპიურმა კომიტეტმა სმიტს გამონაკლისი. ნუთუ იგივე არ უნდა გაეკეთებინა ქართველი მძიმეწონოსანი ძიუდოისტის, ოლიმპიური ჩემპიონის დავით ხახალეიშვილის მიმართ?“

არ უნდა გაეკეთებინა! ვერც გააკეთებდა, იმ უბრალო მიზეზის გამო, რომ დავით ხახალეიშვილის ამბავი საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტისთვის არავის უცნობებია და დახმარებაც არავის უთხოვია.

კაცმა არ იცის, რას მოიმოქმედებდა სოკ-ის პრეზიდენტი ხუან ანტონიო სამარანჩი ან სხვა რომელიმე დიდმოხელე, რა ჭკუაზე დადგებოდა და რა პასუხით გამოისტუმრებდა ქართველებს, მაგრამ რადგან თუნდაც მცირედი შანსი იყო, იქნებ ბედი ეცადათ...

წინ კიდევ ერთი საათი და ათი წუთია.

მაგრამ სად არის ის კაცი, ვინც ბედისწერის ბორბლის წაღმა დატრიალებას ეცდება.

ანდრო რაზმაძე (საქართველოს ოლიმპიური მისიის ხელმძღვანელის თანაშემწე): „იმ ღამეს ყველამ გვიან დავიძინეთ. მე ჯანოსთან ოთახში დავ-
რჩი. მოვილაპარაკეთ, რომ ჯანო, თამაზი და ამირან აბესაძე დილით ძიუ-
დოზე მე მიმყავდა მანქანით... დილით შემოდის ბუთია, ჩვენი ექიმი და იძა-
ხის: დავილუპეთ, ხახალეიშვილს დოპინგის კონტროლი არ გაუვლიაო. ამ
მომენტში თამაზიც შემოვიდა. ჩვენ გაგვიკვირდა. ვიცოდით, რომ დოპინგს
შეჯიბრების მერე ამოწმებენ... დაახლოებით ცხრის ოცი წუთი იყო, ან ათი
წუთი, ზუსტად ვერ გეტყვით. მე, თამაზი და ამირანი მანქანით გავვარდით
დარბაზში. გვეგონა, რომ დათო იქ იყო. ჯანო დარჩა სოფელში. რატომ? ვერ
გეტყვით. ჯანო არ წამოსულა. გზას 15-20 წუთი სჭირდებოდა, ჩვენ 7 წუთ-
ში მივედით. არც ერთ წითელზე არ გამიჩერებია, ფარები და ავარიული ჩარ-
თული მქონდა. ამირანი და თამაზი დარბაზში შევიდნენ, მე დავრჩი და ძრავა
ჩართული დავტოვე — მეგონა დათოსთან ერთად უკან გამობრუნდებოდნენ
და ისევ სოფელში მოგვიწევდა წასვლა. დიდხანს არ გამოჩნდნენ და მეც მი-
ყვი. დარბაზში გავიგე ყველაფერი... მსაჯთა მაგიდაზე მოჭიდავეების სია
იდო. ხახალეიშვილს ხაზი ჰქონდა გადასმული.“

„THE NEW YORK TIMES“, 21 ივლისი: „მსგავსი ინციდენტები ადრეც
მომხდარა. მაგალითად, 1972 წელს მიუნხენში ამერიკელმა სპრინტერებმა
ედი ჰარტმა და რეი რობინსონმა 100 მეტრზე მეოთხედფინალურ გარბენზე
დააგვიანეს. მიზეზი ის იყო, რომ მწვრთნელს თურმე განრიგის ძველი ვარი-
ანტით უსარგებლია. 1988 წელს, სეულში, საშუალო წონის მოკრივემ, ამე-
რიკელმა ენტონ ჰემბრიკმა გააცდინა პირველივე ბრძოლა, რადგან მისმა
მწვრთნელმა არასწორად წაიკითხა განრიგში მითითებული თარიღი...“

ატლანტის ოლიმპიური თამაშების საორგანიზაციო კომიტეტის ძიუდოს
მენეჯერმა ბილი როსენბერგმა ყველაფერში მხოლოდ სპორტსმენი დაად-
ნაშაულა: „მე ერთი რამ ვიცი — ერთადერთმა ძიუდოისტმა ვერ გაარკვია
ანონვის ადგილმდებარეობა. ეს თავისთავად მეტყველებს ბევრ რამეზე.“

თევზაძე: „დარბაზში მეკლუდ ლობჯანიძე დამხვდა. დამიდასტურა, რომ
ხახალეიშვილს შეჯიბრებაში არ უშვებენ. მიზეზი მანაც არ იცოდა. მითხრა,
აი, ეს არის ფრანგი, ანონვას ეს ხელმძღვანელობდა, მაგის ჩაწყობილი იქნე-
ბაო... მივედით ბესონთან, შეიცხადა, ველოდეთ ხახალეიშვილს, მაგრამ არ

ძიუდოს საერთაშორისო
ფედერაციის პრეზიდენტი
მარკუს ვიზერი და
დავით ხახალიაშვილი

გამოჩნდაო. პარკთან მიმიყვანა, ძიუდოს ფედერაციის პრეზიდენტთან. იმანაც შორს დაიჭირა ჩვენი თხოვნა — ჩვენ წესებს ვემორჩილებით, დანარჩენი საორგანიზაციო კომიტეტს მოკითხეთო“.

მეველუდ ლობჯანიძე (საქართველოს ძიუდოსტთა ნაკრების წევრი): „დარბაზში რვა საათზე მივედი, დათო უნდა გამეხურებინა. გზაში სხვა მძიმეწონოსნები მეკითხებოდნენ, სად არის, რატომ არ აიწონაო. ვინ წარმოიდგენდა, რომ სასწორს ვერ მიაგნებდნენ... ისე, რაც ატლანტაში ჩავედით, აწონვაზე საუბრისთვის ყური არ მომიკრავს. ეს იმდენად ჩვეულებრივი ამბავია, მეგონა, ყველაფერი გარკვეული იყო“.

ბესონი: „სამწუხაროა და დასანანიცა, რომ ოლიმპიურმა ჩემპიონმა, რომელსაც წინ ფანტასტიური კარიერა ელოდებოდა, ვერ შეძლო ოლიმპიურ თამაშებში მონაწილეობა. ასეთი დიდი შეცდომის შემდეგ ჩვენ არაფრის გაკეთება არ შეგვეძლო. ოფიციალური აწონვის პროცედურა ზუსტად ერთი საათი გაგრძელდა. მე მქონდა საკონსულტაციო საუბარი ძიუდოს ფედერაციის ხელმძღვანელებთან. გავარჩიეთ მიზეზები, თუ რატომ ვერ შეძლო ოლიმპიურმა ჩემპიონმა აწონვაზე მოსვლა. საბოლოო გადაწყვეტილება ჩემზე არ იყო დამოკიდებული. ბოლო სიტყვას ფედერაციის პრეზიდენტი ამბობს და ჩვენს წესებს ემორჩილება. წინა დღეებში ორჯერ გამოვაცხადეთ აწონვის დრო და ადგილი. გზისთვის ერთი საათი ჰქონდათ. ასეთი რამ

ოლიმპიელთა
საერთაშორისო ფორუმზე
დავით ხახალეიშვილი
და ნინო სალუქვაძე

არ უნდა შეგეშალოს. მართალია, დავით ხახალეიშვილი ოლიმპიური ჩემპიონია, მაგრამ ჩვენ არც ერთ შემთხვევაში არ გვქონდა გამონაკლისის დამსახურების უფლება. წესი ყველასთვის ერთია. არც იმას აქვს მნიშვნელობა, ვინ შეცდა — თავად ხახალეიშვილი თუ მისი თანმხლები პირები. მთავარია, რომ წესი დაირღვა“.

ქართველთა გუნდი უნდა დასჯილიყო

კორეელმა იონგ სანგ პარკმა ხახალეიშვილის ინციდენტის გამო ჟურნალისტთა განსაკუთრებული ყურადღება მიიპყრო. ძიუდოს საერთაშორისო ფედერაციის პრეზიდენტის პასუხები მოკლე და კონკრეტული იყო: „ქართველთა გუნდი ამ შეცდომისთვის აუცილებლად უნდა დასჯილიყო. მათ თავის გასამართლებელი მილიონი მიზეზი აქვთ, მაგრამ ფაქტი ერთია — ძიუდოსტი შვიდიდან რვა საათამდე აწონვაზე არ გამოცხადებულა. ელემენტარული რამეა — თუ სპორტსმენს სურს იბრძოლოს, აწონვის პროცედურაზე დროულად უნდა მივიდეს. ხახალეიშვილმა დააგვიანა, დანარჩენები მივიდნენ. ადვილად მისაღები გადაწყვეტილება არ იყო, მაგრამ ჩვენ სხვა გზა არ გვქონდა, წესი ყველასთვის წესია. აწონვის თაობაზე და სხვა პროცედურებ-

ზე დეტალურად ვისაუბრეთ 18 ივლისს, კენჭისყრაზე. ვინც იყო, ყველამ ყველაფერი გაიგო, ქართველებს რა დაემართათ?”

ერთხელაც ჩავუღრმავდეთ დაგვიანების დეტალებს. მწვრთნელებმა დაგვიანების მიზეზებში ავტობუსიც ახსენეს. ვის რა უფლება აქვს, ამაში ეჭვი შეიტანოს, მაგრამ ერთი კითხვა კი თავისით იბადება: თუ კენჭისყრის დღეს სამი კილომეტრის გავლას ათი წუთის ნაცვლად თითქმის საათი მოუწოდნენ, რა გარანტია იყო, რომ იგივე მარშრუტს ორიოდ დღეში ათიოდ წუთში გაივლიდნენ. მით უმეტეს, 20 ივლისს, ოლიმპიური თამაშების პირველ სატურნირო დღეს. თადარიგი რატომ არ დაიჭირეს და სოფლიდან უფრო ადრე არ გამოვიდნენ?

როგორც ჩანს, ამაზე არავის უფიქრია და არც დელეგაციის ხელმძღვანელთა ყურამდე მისულა კენჭისყრაზე დაგვიანების ამბავი.

„ძიუდოს ნაკრები თითოთ საჩვენებელი გუნდი იყო. იქ გამოცდილი და სამაგალითო ხალხი მუშაობს და ძალიან მიჭირს ახსნის მოძებნა. ამას ვერავის გადააბრალებ, პასუხისმგებლობა მწვრთნელებს ეკისრებათ. ყველანი პასუხს ვაგებთ, მათ შორის მეც. ძიუდოისტებისგან ამას არ მოველოდი,“ — განაცხადა მომხდარიდან რამდენიმე დღეში საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის პრეზიდენტმა ჯანო ბაგრატიონმა.

„სარბიელი“, 23 ივლისი: „20 ივლისის დილას ქართველები შესანიშნავ ხასიათზე ვიყავით. ჩვენთვის ისტორიულ ოლიმპიურ თამაშებს უსახელოვანესი ძიუდოისტი, დავით სახალეიშვილი უდებდა სათავეს და ყველა წესისა და კანონის მიხედვით, უმედლოდ არ უნდა დარჩენილიყო. დათოს ისეთი კენჭისყრა შეხვდა, უკეთესს ვერ ინატრებდი. ორი ძირითადი კონკურენტი (აბა მეტი არც ჰყავს) ფრანგი დუიე და იაპონელი ოგავა ფინალამდე არ შეხვდებოდნენ. მოკლედ, სახალეიშვილიც კარგ განწყობაზე იყო, დანარჩენებს კი, რა დასამალია, უკვე ოლიმპიური მედალი გველანდებოდა“.

„სარბიელი“, 23 ივლისი: „თავად სახალეიშვილი ვაჟკაცურად შეხვდა ამ ამბავს. გარეგნულად არაფერს იმჩნევდა, თუმცა გულში რა ცეცხლი უტრიალებდა, ადვილი მისახვედრია. ერთი რამ კი ფაქტია: კაცი, რომელიც ატლანტაში ოქროს მედლის მოსაპოვებლად ჩამოვიდა (და ამის გაკეთება რეალურად შეეძლო), ისე ტოვებს ოლიმპიურ თამაშებს, ტატამზე არც კი გასულა.

მორალურის გარდა, მატერიალურ მხარესაც შევეხოთ: დათოს სოლიდური ფულადი პრემიის მიღებაც შეეძლო. მაგრამ, ვილაცის დაუდევრობის გამო, სახელთან და დიდებასთან ერთად, ესეც დაკარგა“.

„განადგურებული ვიყავი. თანაგრძნობაც კი არავისგან მიგრძენია. ალბათ ყველას თავისი თავის შეეშინდა. ერთადერთი კაცი, ვინც მომხდარი საკუთარ თავზე აიღო, ბერდია გუგავა იყო. არადა, სინამდვილეში, აბსოლუტურად უბრალო იყო. უმთავრესი მიზეზი ქართული არაორგანიზებულობა და საქმისადმი ზერელე დამოკიდებულებაა. მარტივ მაგალითს მოვიყვან. სასტუმროს ერთ კუთხეში სპეციალური ყუთები იდგა, რომლებსაც ქვეყნების სახელები ეწერა და ორგანიზატორები ამ ქვეყნების დელეგაციებისთვის საჭირო ინფორმაციას იმ ყუთებში ანთავსებდნენ. ქართველებისთვის განკუთვნილ ყუთში წერილები რომ აღარ ეტეოდა, დაბლა ეყარა.

რახან ბერდია გუგავამ ასეთი თამამი ნაბიჯი გადადგა, უცებ ყველამ მას შეახოცა ხელი. იმის მერე ბერდიას ვთხოვე, ჩემი შვილის ნათლია გამხდარიყო.

საქართველოში დაბრუნებულს დეპრესია გამიასმაგდა. ჟურნალისტების მხრიდან უდიდესი ინტერესი იყო, მაგრამ ამ საკითხზე კომენტარის გაკეთება ჩემ თავს ავუკრძალე. ვფიქრობდი, რამე რომ ვთქვა, ამით ჩვენ ძიუდოს მივაყენებ შეურაცხყოფას-მეთქი. არადა, ჩემზე ვინ იფიქრა? ორი-სამი თვე სახლიდან არ გამოვსულვარ და ელემენტარული ყურადღებაც კი არ მიგრძენია იმათგან, ვინც ვალდებული იყო, შემხმიანებოდა და გავემხნეებინე.

მალევე გავრცელდა ათასგვარი ჭორი, ერთი და იგივე შინაარსით, თითქოს ოლიმპიური ჩემპიონობა გავყიდე. რამდენიმე თვეში თბილისში მივიღიოდი, მანქანას საბურავი დაუზიანდა და ვულკანიზაციასთან გავაჩერე. შევედი და ჩემზე საუბარს შევესწარი. ვილაც ამბობდა, ორასი ათასი აულიაო და იქვე მამართლებდა — ღმერთმა გაუმარჯოს, ჭკვიანი კაცი ყოფილაო. აბა, ეს მათხოვრები რისი მიმცემები იყვნენო. მეორე კატეგორიულად უარყოფდა — შორიდან ვიცნობ, მაგრამ დარწმუნებული ვარ, მაგას არაფრით არ იზამდაო. პირველი ამტიკიცება, უეჭველი ვიციო. ლაპარაკში ჩავერთე, ორასი ათასი კი არა, ნახევარი მილიონი აქვს აღებული-მეთქი. პირველმა ნიშნის მოგებით დამიკრა თავი, ხოლო ვინც მიცავდა, იმან მიცნო. საშინლად უხერხულმა სიტუაციამ დაისადგურა.

„ჩემი მეუღლე —
 ხათუნა კიბორძალიძე,
 აკაკი კიბორძალიძის
 ბიძაშვილია და თბილისის
 ტურნირებზე, სპორტის
 სასახლეში მის საგულ-
 შემატკივროდ მოდიოდა
 ხოლმე. სწორედ სპორტის
 სასახლეში გავიცანი
 ერთმანეთი. ჩემთან ერ-
 თად ძიუდოც შეუყვარდა,
 აბა სხვა რა გზა ჰქონდა,
 მაგრამ ჩემი გულშემატ-
 კივრობა სულ რაღაც სამი
 წელი მოასწრო. დღეს
 უკვე ერთად ვართ გულ-
 შემატკივრის ამბლუაში,
 რადგან შეიღებმაც ძიუ-
 დო აირჩიეს.“

ძიუდო ჩემთვის ატლანტის ოლიმპიადით დამთავრდა, მაგრამ ჭიდაობას ასე უცებ მაინც ვერ შეველე და რეაბილიტაციისთვის სამბოზე გადავერთე. 1996 წელსვე მსოფლიოს ჩემპიონატზე გამოვედი და მოვიგე. 1997-ში მსოფლიო პირველობას უკვე თბილისმა უმასპინძლა. ძველებურ ფორმაში ვერ ვიყავი და მონაწილეობის მიღებასაც აღარ ვაპირებდი, მაგრამ ისე მთხოვეს, ხათრი ვერ გავუტეხე. ვიჭიდავე და ისევე ჩემპიონი გავხდი. ხასიათი ოდნავ კი გამომიკეთდა, მაგრამ ძიუდოს ტატამზე დაბრუნებაზე ერთი წუთითაც აღარ მიფიქრია. რომც მომენდომებინა, სასურველი კონდიციების აღდგენა ძალიან გამიჭირდებოდა.“

ისევ ძიუდო

„ძიუდოს გარეშე ცხოვრება ნამდვილი წამება იყო. ყველაზე მეტად გული იმაზე მტკიოდა, რომ ძიუდოს დიდი ოჯახის წევრადაც აღარ მთვლიდნენ. დაბრუნების სურვილი, პირველ ყოვლისა, სწორედ უყურადღებობამ გამიჩინა. პროტესტის გრძნობა გამიჩნდა და გადავწყვიტე, ფედერაციის საპრეზიდენტო არჩევნებზე კანდიდატურა წამომეყენებინა. ორი მცდელობა მქონდა და ორივე წარუმატებელი, მაგრამ ფედერაციის ვიცე-პრეზიდენტობა შემომთავაზეს. დავთანხმდი.

2009 წელს იმერეთის ძიუდოს ფედერაცია ჩამოვაცალიბეთ, რეგიონში ამ სახეობის უფრო მეტად განსავითარებლად.

სულ რაღაც 4 წელია, რაც უფროს ვაჟს, როსტომს ძიუდოში ვარჯიში დავანწყებინე. უკვე 13 წლის იყო და მის პროფესიონალობაზე არც კი მიფიქრია. უბრალოდ, მინდოდა, ფიზიკურად მომეძლიერებინა. დატვირთვებსაც ნელ-ნელა ვაჩვენე, მაგრამ საკმაოდ კარგად აუღო ალლო და საერთაშორისო კარიერაც ჩემზე უკეთ დაიწყო — 15 წლისამ უკვე ჭაბუკთა შორის მსოფლიოს ჩემპიონატზე ვერცხლის მედალი აიღო. ამ წარმატების მიუხედავად, როსტომის გაკეთებულს ჯერ სერიოზულად მაინც არ ვუყურებ, თუმც იმედი კი მაქვს, რომ შედეგი მომავალშიც ექნება. მთავარია, შრომისუნარიანობა და ნებისყოფა ეყოს. თუ ამას მოახერხებს, დარწმუნებული ვარ, სწორი გზით

განვითარდება. წინააღმდეგ შემთხვევაში კი, მარტო მე რაც არ უნდა მოვინდომო, არაფერი გამოვა.

როსტომის დიდ ძიუდოში ჩართვა ჩემი არჩევანი არ ყოფილა. სურვილი, რა თქმა უნდა, დიდი მქონდა, მაგრამ მაინც არავითარ შემთხვევაში არ ჩავერეოდი, თვითონ რომ არ შეყვარებოდა ეს საქმე. რომ დავინახე, ყველაფერი ისეა, როგორც მე მსურდა, ძალიან გამიხარდა. უფრო მეტიც, მაგით ვცხოვრობ... მეორე ვაჟი — რეზო 15 წლისაა და ისიც აქტიურად ვარჯიშობს, მაგრამ ტრავმამ ნახევარი წელი დააკარგვინა.“

და გოლოს...

„ჩემს მედლების კოლექციას მსოფლიოსა და ევროპის დაახლოებით სამ-სამი და ერთი ოლიმპიური ოქრო დავაკელი. მტკიცებულებად თუნდაც ფრანგი დავიდ დუიეს წარმატებებს მოვიყვან. მას შემდეგ, რაც კარიერა დავასრულე, დუიე კიდევ დიდხანს დარჩა მძიმე წონის თითქმის უკონკურენტო ლიდერად. ამ ფრანგ ძიუდოისტთან ჭიდაობა არასოდეს მიჭირდა და პირადი შეხვედრების შედეგებით დიდი უპირატესობა მქონდა.

ცუდ პერიოდში მომიხდა ჭიდაობა და იმითაც კმაყოფილი ვარ, რასაც მივალწიე. მიუხედავად იმისა, რომ ბევრი ტკივილი მივიღე, არაფერს ვნანობ. შედარებით კარგ პერიოდს ჩემი შვილი მოესწრო და ახლა მან გამახაროს.“

დავით ხახალაიშვილი

დაიბადა 1971 წლის 28 თებერვალს ქუთაისში. ძიუდო (+95 კგ). XXV ოლიმპიური თამაშების ჩემპიონი (1992, ბარსელონა), მსოფლიოს ჩემპიონატის ორგზის მეორე (1991, 93) და ორგზის მესამე (1993, 95) პრიზიორი, ევროპის სამგზის ჩემპიონი (1993, +95 და აბსოლუტური, 1996, +95) და მესამე პრიზიორი (1990), მსოფლიოს ორგზის ჩემპიონი სამბოში (1996, 97), სსრკ ხალხთა X სპარტაკიადის (1991) და სსრკ ჩემპიონი (1991) ძიუდოში, დსთ-ის ჩემპიონი (1992). XXVI ოლიმპიურ თამაშებში (1996, ატლანტა) ანონაზე დაგვიანების გამო მოხსნეს შეჯიბრებიდან. ვახტანგ გორგასლის II ხარისხისა და ღირსების ორდენების კავალერი.

DAVID KHAKHALEISHVILI

Judoist (+95 kg), was born on February 28, 1971 in Kutaisi. He was a champion of XXV Olympic Games (Barcelona, 1992), twice silver (1991, 1993) and twice bronze (1993, 1995) of the world championships. He was three-time champion of Europe (1993, +95 and absolute weigh group, 1996, +95) and won bronze in 1990. He was twice world champion in Sambo (1996, 1997), champion of the 10th USSR sports and athletics meeting (1991) and the USSR champion in Judo (1991). In 1992 he became champion of CIS. At the XXVI Olympic Games (Atlanta, 1996) he was disqualified for being late at the weighing. Khakhaleishvili was decorated with Vakhtang Gorgasali Order of the 2nd class and Order of Honor.